

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*Arvidsson
Bg 12*

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 17 FEBRUARI 1918.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Tre danskonstens

ATT DANSEN ÄR "EIN Beten mit den Beinen" ansåg som bekant Heine, men denna ståndpunkt torde numera förefalla mycket efterblifven. För en modern danserska som Maggie Gripenberg blir den snarare "ein Beten" — i helfigur. Ifall inte fröken Gripenberg anser den vara en intellektuell ansträngning, ett strängt tankearbete omsatt icke bara "mit den Beinen" utan med hela gestalten. Vi

Öfverst: Fröken Maggie Gripenberg i Saint Saëns' Danse macabre. Till vänster: Fröken Lisa Steier i baletten Svanorna på

prästinnor. 2000

öfverlämna åt de icke ens under kriget hvilande tyska filosoferna att utreda denna kvistiga fråga. Otvifvelaktigt ligger det strängt tankearbete bakom Maggie Gripenbergs konst. Hon berättar själf, hur först idén till dansen kan komma till henne och så gäller det att söka och söka, tills den melodi, som just är uttrycket för denna låter finna sig. Ibland sker det motsatta, melodien framkallar hos danser-

Kgl. teatern. Till höger: Fröken Ebon Strandin i den sparska dansen Castillane på Kgl. Teatern. Hoffotograf F. Flodin foto.

☉ Axel Ahlman. ☉

RUBRIKEN AR INTE RIKTIGT TACKANDE, men den ger i hvarje fall en bestämd sida af Axel Ahlmans författarskap. Han har ju också hafvet både i själsarf och i sina ljusa blå ögon. Hans förfäder ha nämligen i ett eller annat afseende haft med haf och båtar att skaffa — fadern var visserligen ett bokundantag, ehuru hans borgerliga titel var förrådsförvaltare — men kanske var det just detta bokliga mellanled, som kom sonen Axel att se mera litterärt på böljeleken. Det sinnet var dock ännu inte utveckladt, när den lille Helsingborgspågen smög ifrån både läxor och föräldraförmaningar för att inhämta livsvisdom nere bland hamnens alla fiskefartyg och segelbåtar. Naturligtvis var han förbjuden att gå till hafvet, och naturligtvis gick han dit. Eljes hade han inte varit pojke, och eljes hade han inte blifvit Axel Ahlman, mannen som gör hvad som roar honom och sedan struntar i resten. Naturligtvis fick han också smörj, när hans olofliga förehavande upptäcktes: — att spela i en rigg eller röka en Duke eller på försök suga en sur pipa i skydd af några sillådor eller stå och stirra i tiotal på de kommande och försvinnande seglen ute på Sundet. Pojken var emellertid omöjlig. Och så fick det bli med det, och pojken fick väl i guds namn gå därefter då bland all fisklukten och alla söndagsseglarna.

När han blef lite äldre, började han göra vers också, och det var ju heller inte något godt tecken. Men jag tror inte man brydde sig om att ge honom stryk därför; man resonerade väl som så: sådant där går öfver. Men det gick inte öfver. Det gick istället så långt, att han blef ordförande i Helsingborgs-
pojkmans litterära gymnasieförbund "Iduna", och när han skulle förkofra sig vidare i realskolan i Lund, tog han hand om gymnasistföreningen där också. Det var ju inte så underligt, att det dröjde några år med studentexamen på grund af alla de där litterära omsorgerna. Men så hade han också den triumfen att som nyblifven 22-årig student kunna peka på ett redan under skolliden tryckt litet dikthäfte på hundra sidor, illustrerad af en annan skåning, som ju icke är så alldeles okänd vid det här laget och icke heller var det då — Ernst Norlind.

"Hvita stjärnor" var en liten mänblek debutbok med den första ungdomens vemodslängtan och drömmar-allvar, inte stark nog att lefva mer än en kort tid; sedan gled den in som en bortdöende ton i samtidens likslämda, dämpade svärmodslirik.

"Så vill jag tigan de gå genom lifvet, tyst som en ensling, som ej äger ord för dagens småting och som skyr att tala på torg och gator om hvad bäst han funnit vid ensamhetens helga nattvardsbord

och bunden vid en drömsedd dag, som blånar i fjärran mot mig, själens längtan rena, tills jag är värdig min fullkomnings lycka: den stund jag mäktar värdigt mina öden med genomlidna striders slut förena."

skan önskan att omsätta den i vissa plastiska rörelser, hon ser dansen, som ger uttryck åt tonerna. Och som hon har ett ytterst dramatiskt temperament, står hennes framställning på höjden i sådana prestationer som Anitras dans, Sibelius Valse triste eller Saint-Saëns Danse macabre för att nämna några af den uppburna danserskans glansnummer.

De moderna människor, som uppskatta

Hur blef det i lifvet? Blef Axel Ahlman denne ligande ensling, såsom han en gång i ungdomen drömde sin framtid? Blef han inte istället en stridsman, en ordkämpe, en andens dialektiker snarare än en hjärtats tyste figare? Eller voro florett-orden bara till för att dölja en sårbar, lätt blödande hjärtpunkt?

"Det brinner så många vacker eld, som blott blir till rykande bränder. Det finnes så mycket i världen, som dör under hårda och grofva händer."

Så bekänner Axel Ahlman själf i sin andra diktsamling, "Lif och dröm". Men det finns också annat, som växer fram i en människas själ, krafter hon förr icke drömt om, knappast ens anat, nya krafter på godt och ondt. De nya krafterna i Axel Ahlmans lif och dikt äro: ett allt vaknare verklighetssinne, en allt rödare blodets bikt. Erotiken har genomsyrat hans tankevärld; allt kretsar till slut kring ett och detsamma, köns kamp, famntagens lust, lidelsernas förbrännande eld. Det är dock först och främst naturskildringens realism och sanning, som slår en; man märker, att han har vuxit, att han ser mer än sitt eget lilla jags sorger och bekymmer, att han hör äfven lifvet utanför sig själf. Jag vill citera några äkta, varmkända versrader ur hans ofvannämnda andra diktsamling:

"Snart faller mörkret öfver by och slätt och rundt omkring de låga fönstren lysa från varma härdar, medan utanför hörs gårdens bandhund rassla med sin kedja i ängslig vaksamhet, då stegen vändas af bonden själf, när sista aftorronden emellan log- och lagårdslås han gör.

Och öfver himlen tusen stjärnor tändas."

Delta är god dikt; det ger icke fingerräkning, icke tomma frasord, utan ett hjärta,

Hafvets diktare. ☉

som känner. Det ger den unge skaldens hembygd i en klar vision.

"Hafvet är väldigt, och sångarn är ringa" äro prologorden till hans tredje diktsamling, "Mareld", och man förstår måttet af hans känslor för den solbrynta, friska, trygga flicka, han besjunger här, blott af de enkla, varma orden: "Jag älskar dig som hafvet." Hafvet är begynnelsen och änden i hans diktvärld, hafvet i lugn, — drömstillta, spegelblankt, — hafvet i storm, — upproriskt, vredgadt, rylande, — hafvet i alla dess tusende skifflningar.

"Järngrått ett hvilande haf och en aftonhimmel, hvars hvälfnings stiger mulen och kall i fjärrad och isig prakt, genomlyst af ett hvitt och silande ljus, hvars skälfnings darrande silfverglans öfver sofvande vågor lagt.

Svarta som väldiga djur ur urtidens jättesaga slumra kobbarna tyst, och liflöst etsade stå kropparnas linjer mörkt mot vattnets bleka och vaga spegling af stupens fall och skyarnas frostiga blå.

Och genom rymden högt på spända och starka vingar drar i susande flykt från norr ett svansträck förbi. Ringande spröd dess sång i kvällningens ro förklingar, drunknar plötsligt och dör i lommens ödsliga skri."

Hafvet går också ständigt igen i hans prosaalsning, vare sig som medspelare i ett novellfångadt lifsdramas handling eller som slämningsgivande bakgrund till ett förbidragande människöde, ett känsligt ackompanjemang till lifvets egen underligt skiftande melodi.

Med hafvet följer hafvets folk, ej blott drömmaren, lyssnaren, som i sitt eget hjärta hör den sjunkna klockans röst eller snäckvindlingens fångade hafsbrus, utan också den enkla mannen och den enkla kvinnan, som lefva af hafvet och känna dess värld utan att kanske någonsin ha gjort klart för sig sina egna känslor inför dess väldighet. Dem alla skildrar Axel Ahlman, men också, och kanske oftast, helt vanliga människor ur den borgerliga kulturvärld, hvarur romanfolket gemenligen brukar hämtas. Inför hafvet kan nämligen äfven en alldaglighet varda en händelse. Det är mest i novellform eller i enkla hvardagsberättelser han ger sina intryck; han berättar lugnt och flärdfritt men med artistisk formkänsla och sans för kompositionens fasthetsregler, och man känner sig i hans böcker vara i en ärlig människas sällskap. Ibland är han dock kanske något för journalistiskt lättvindig; konstruktionen lyser igenom det understundom tunna stoffet i en novell och ger mera skelett- eller, om man så vill, silhuettkonst. Hans konstnärliga stilkänsla räddar honom dock från banalitetens platthet.

På Ahlmans berättelser märker man lätt, att han icke bara är människoskildrare utan också på sitt sätt älskare af djur och en

Maggie Gripenbergs popularitet i Finland börjar snart att efterträdas af en svensk sådan. Hon har mycket stora föruftsättningar att bli en af våra dansfavoriter.

De två andra danserskorna, som synas på bilden på vår första sida ha redan omnämnts i ett föregående nummer.

Iduns byrå och expedition,

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

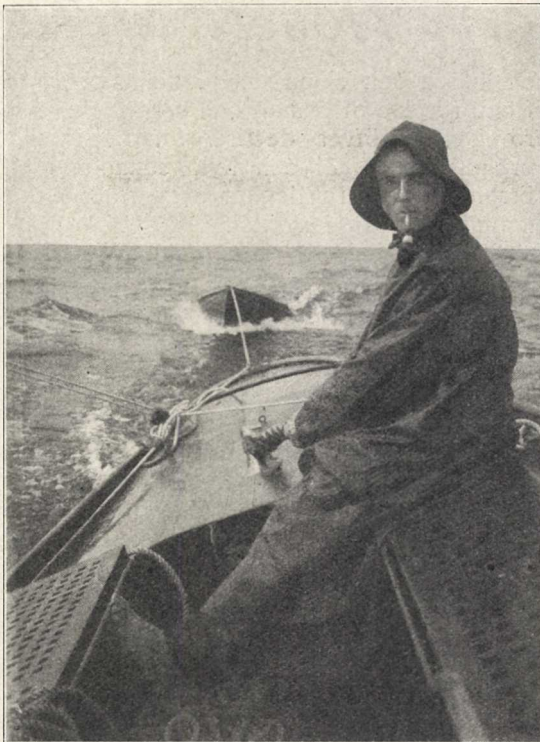
Uppl. B, med julnr.:	Uppl. A, utan julnr.:	Uppl. C, praktuppl., med julnr.:
Helt år Kr. 10:50	Helt år Kr. 10:—	Helt år Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » 7:60	Half år » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Half år » 5:20	Kvartal » 3:75
Kvartal » 2:60	Kvartal » 2:60	Månad » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad » 1:—	

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

30 öre efter text.	Utländska annonser:
35 öre å textsida.	35 öre eft. text, 40 öre
20 % förhöjning för	å textsida, 20 % förh.
särskildt begärd plats.	för särsk. begärd plats.

lidelsefull jägare. Vid rorkulten i sin kutter eller med bössan på axeln är han i sitt rätta esse. Vid en grogg i ett litet muntert kamrattlag berättande om sina äfventyrsfärder, f. ex. med nedkörningen från Stockholm till Skåne af Lunds universitets hafsbilologiska undersökningsfartyg — en spännande motorbåtsfärd i storm och minfara — eller seglarbravader med Zorns gamla "Mejl", är han också på det rätta humöret. Eller i en studentaftonsdebatt, där hans repliksnabbhet kan fira triumfer. Men gäller det hans litterära arbete måste jag tyvärr, o läsarinna, taga den sedvanliga skaldeglorian från hans huvud. Han är nämligen en fullt modern författare, som skrifer — inte under gester och patetisk deklamation, med gåsfjäder och rödt bläck — utan nervöst hetsigt och stelt sturrande på en — skrifmaskin. Det är ju upprörande och förfärligt, men det är sant och i högsta grad praktiskt och lidsbesparande. En författare vill ju nämligen också söka lefva i dessa lefnadsomkostnadernas hausse-tider, och så gäller det naturligtvis att ekonomisera sin tid. Axel Ahlman är f. ö. inte den, som nöjer sig med att bara skriva böcker, utan dessemellan går han af och an på ett golf i en skolsal och ser till att inte realskolepojken fuska vid sina skrifningar — o Nemesis, samma realskola, där han själf vändats och fuskat? — eller också rser han någonstans i landsorten och föreläser om Strindberg eller Grönland eller seglar till sig en pokal eller inspekterar fiskeplatser i hemprovinsen. Han är ju numera en mellan Lund och Malmö ständigt oscillerande sekreterare i Skånefiskarens centralförning. Och snart tar väl det praktiska lifvet

Axel Ahlman i sin kutter ute på Oresund.

honom helt i beslag, föga att undra på f. ö., med den praktiska ledarebegåfning han visat sig besitta. Kanske bör också berättas, att han numera har både en lifen kärälsklig, linhårig odygdstös och en ännu så länge blöjbunden pojke samt en ostyrig hundvalp att pröfva sina pedagogiska insikter på, insikter grundlagda under den mörka tid han var en

föga förhoppningsfull folkskolläraaspirant någonstans ute på skånska slätten.

Med sin till senaste julen utkomna novellbok, "Händer som spela", kan Ahlman fira tioårsjubileum som författare, åtminstone i bokform, och se tillbaka på icke mindre än åtta arbeten under dessa år, de tre förutnämnda diktsamlingarna, en roman "Törnekronan" och fyra novellböcker: "Familjeflickor" (nu i ny upplaga), "Den svåra stunden", "Haf och himmel" samt denna sista, "Händer som spela". Någon kritisk granskning af dem tillåter icke utrymmet mig att ingå på, huru lockande det än skulle vara; jag vill blott som ett totalomdöme om hans litterära produktion säga, att den i sina bästa yttringar verkar som en hälsosam, frisk fläkt i vår eljes rätt så kammar-instängda estetism-litteratur. Förvånande är blott, att han hittills så föga uppmuntrats af landets stipendieutdelande nämnder. Den, som skrifer "Törnekronan" — kraftsteget i Ahlmans diktning och infressant som tidsdokument från Bengt Lidforss' skarpögda, rörliga tid — samt en novell sådan som "Öga för öga" i "Den svåra stunden", eller den mindre "litterärt" anlagda, men af frisk naturiakttagelse präglade samlingen "Haf och himmel", den kan man icke annat än allvarligt räkna med i vår litteratur. Och den eljes i silen om Hamsun något påminnande dagboksskissen "Händer som spela" i boken med samma namn, samt avslutningsnovellen därstädes, "Löggen", förstärka intrycket af Axel Ahlman som en redan samlad diktarpersonlighet och som en man mäktig att utvecklas och gå vidare.

HELGE KJELLIN.

Det röda våldet.

I RÖDA FÄRGER FRIHETEN ÄR klädd

och rödt är vinet liksom hjärteblodet. En ungmökind är som en rosenbädd och som en morgonrodnad ungdomsmodet.

Du varma purpur, helig syntes du, en frihetens symbol! — Hvad är du nu?

Du bäres högt på våldets bajonett af bödelsdrängar, som vid mordet svära. Du blifvit fanan åt en röfvarätt, hvars grymma illdåd fläcka ned din ära. Du vajar hemskt i tidens kvafva luft och proklamerar våld och oförnuft.

Kan frihet gro ur tyranniets mark, kan lagen hägna, där ej rätten råder? Att drifva sprängkil mellan träd och bark, det är att öppna själfva hjärtats åder — det är att tro att man kan skapa lif med orättfärdighetens mördarknif.

— Det ropar öfver Bottenhafvets is: Suomi kallar på sin svenske frände; det ropet bärs af östanstorm och bris från hem och härd, som röda våldsmän brände.

Och Sverige lyssnar, tvekande och stumt, dess hjärta klappar, men försagdt och ljumt.

Vår fader viking var och karolin — vi bära fredens palm i svärdets skida. Vi hålla fest och dricka ädelt vin och sofva sedan, när de andra strida. Vi räkna in vår kalla klokhets vinst och tala vackert, ty det kostar minst.

Nåväl, vi afsky krigets barbari, dess hemska åskors eldregn öfver världen, men skam oss, om vid Finlands hjärteskri vi ej som män stå upp och gripa svärden! Visst är det trifsamt vid en bräddfylld skål, men lifvet har dock högre ändamål.

Hvad sker just nu på gamla Finlands jord?

En våldets piogbill sliter i dess tågor, och pöbelmunnar lägga pöbelord som stödjemur åt stat och samhällsfrågor.

Kulturen, som bestrålar Finlands dag, får smuts och blod i sina ädla drag.

Kan Sverige stå passivt och tyst alltjämt, fast marken darrar i den egna backen? Har än det lust för karneval och skämt, är känslan död inunder statsrådsfracken? — Är det så längesen du led ett kval, att du har grott igen uti ditt skal?

Nej, nej, mitt land, det vore icke du, om ej du grepe våldets varg i strupen. Din finske broder ropar högre nu, så räck ditt svärd utöfver Bottendjupen! Förstår du ej af luftens hemska sus att stormen siktar mot ditt eget hus?
ERNST HÖGMAN.

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbelyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker & LUND.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Soria Moria. Novell af Axel Fahlman.

DEN FÖRSTA HÖSTFROSTEN VAR kommen.

Ännu kvällen innan låg oktoberdimman fuktig och tung och blänkte i det simmiga lyktskenet på gångbanornas asfalt.

Från mitt fornum, som var som en fyr-lanternin med åtta väggar och parfönster i hvarje, hörde jag den svaga, nästan omärkliga susningen af sydvästvinden, som sakta drog igenom det igengrodda, våta mörkret därute.

Jag satt i mörkret med min pipa och lyssnade efter ljud, ljud bortom och öfver det dofva stadsbullret. Men det var tyst, intet hemlighetsfullt sus af vingar, inga fågelrop. Blott en tunn och darrande ton droppade en enda gång ut ur dunklet, kom från havet, en ångbåtssignal, aflägsen, knappt förnimbar.

I denna stillhet somnade jag.

Men jag sof lätt och blott några timmar. Sannolikt hade jag legat och lyssnat äfven i sömnen, ty plötsligt var jag klarvaken, väckt snabbt och lyst af något, som jag omedvetet väntat. Stilla och uthvilad låg jag och såg ut genom ett af fönstren och kände strax igen en stjärna, som nyss måste ha glidit fram förbi ramens svarta träkors. Då jag såg den där, visste jag, att klockan var half tre.

Och med ens förstod jag, att någonting hänt — att den första frosten kommit. Himlen var rensopad, lätt och hög. Vinden, som svepte kring mitt torn, var ej längre trött och smygande. Den kom från nordost, och det var, som om den spelat på blanka strängar, hvilka stämts nästan till bristning af köld.

Då — plötsligt — ljöd ett hvinande, nästan hväsande, som af ett svepande, utdraget hugg af en klinga genom den tomma luften. Och det följdes af ett skri, en klingande hög signal: "Gæck, gæck, gæck". Det var vildgässen, som oroligt förvirrade fyllde natten med sitt rop, då de drogo genom stadens ljuskrets, hvilken som en mjölkvit nebulosa simmande i den svarta rymden.

Jag öppnade ett fönster och böjde mig ut. Men de syntes ej — lågo för högt. Endast vingsuset kom igen gång efter annan, stundom starkare, stundom svagare, i oafbruten följd. Det var alltså allvar, det stora höststräcket, som börjat, och inte bara en och annan strykfågel! Under tiden flöt den kalla luften som en fors öfver karmen, och det stack till i den ena bara foten af gammal, ingrodd reumatism. Men då jag åter krupit ner, kom det jag väntat — den långa, utdragna klocktonen från en svan. Och nu var det ej längre till att uthärda! Vid sextiden gick ett låg, ut till läget, ner till havet och den vida bukten, som jag visste skulle ligga kantad af hvita svanar i soluppgången. Där ligga de och sjunga i skvalpet på de yttersta reflarna, då den rätta vinden drifver dem till hafs.

Jag oljade min bössa, mera för att få tiden att gå än af behof, och packade ryggsäcken. Det blef ett par timmars slummer, men då godståget vid sextiden mödosamt gaf sig åstad, satt jag i alla fall i dess enda och skröpliga passagerarevagn och dāsade, medan det kröp fram öfver slätten, som sträckte sig i rosafärgadt morgonljus.

Då låget äntligen svängde fram förbi herrgårdsparken ner mot den låga sandstranden, kom bekräftelsen. I tunt och lätt solsken böjde sig bukten väldig mot norr, strålände i blått och hvitt. Det höstliga haf-

vets tunga och djupa ton modellerades ut i lif och rörelse af dyning och vågskvalp, som bröt i skum öfver de tre reflarna, hvilka parallella följas åt och flyta samman i ett fjärran. Och flera flockar svanor lågo och gungade utanför i svallet.

Jag hade tänkt få min gamle vän Hans Peter med på jakten, men både han och de andra hade fullt upp att göra med ålrusorna och kunde ej. Detta var en misräkning, ty det är ingen lätt sak att sköta såväl bössa som båt ensam, men där var ingenting att göra åt saken. Nordosten hade friskat i, och vi sågo, hur kasten flammade till med svarta ilningar öfver det blanka lävattnet under stranden. Det blef i alla fall först en kopp kaffe och en pipa rök hemma hos honom, innan jag gaf mig af. Det var mycket att tala om — hur höstfisket varit, om priserna och den nya båten, som kommit till läget, och auktionen efter sista strandningen. Klockan blef därför i det närmaste tolf, innan vi kommo ner till den redan vinterstilla hamnen, och jag fått knutit in refvet i snipan.

Svanen hade flyttat längre upp i bukten, så att det blef knapp sträckbog. Jag började ångra, att jag ej tagit ett ref till, ty det blåste hårdt stötvis, och det är alltid mer kläm både i vind och sjö ut på hösten. Snipan var dessutom barlastad för fiske, och nu, då garnen lågo i land, var det för litet tyngd i henne. Det var därför nödvändigt att lätta på skoten i de värsta svepen, och jag var rädd att inte kunna hålla upp tillräckligt utan komma ner i lä på fågeln. Men då båten började närma sig, flyttade de utåt. Några lyfte redan tungt och ovigt, medan andra oroligt simmade rundt.

Det blef dålig jakt.

Flock efter flock reste, långt innan jag fick skott, och gick till sjöss. Det brisade dessutom i mer och mer, så att jag stundtals hade nog att göra med båten. Men slutligen fick jag syn på en fågel, som skilts från kamraterna. Den låg rätt förut, och jag blef tvungen att släcka en smula på skotet och falla af för att möjligen få baksnitt. Tungt arbetande med vingar och fötter lyfte den mot vinden, och medan jag lofvade upp, svängde den och gick i en vid bage från mig på långt håll. Jag sköt och såg, hur den svackade till och gick ner i glidflykt tusen meter ut, troligen träffad i vänstervingen.

Snipan satte hårdt i den växande sjön och slängde hela sidan i, innan den fått fart, då jag åter skötade hem för att vända och falla af ner till svanen. En kyligt blå molnbank hade under tiden stigit silfverbrämrad öfver strandskogens svartgröna skogskuliss, och solen var redan borta i ett mjölkigt, drifvande dis. Det var snön, som hängde i luften, och nu hade det varit klokast att vända hemåt, ty det såg verkligen ut till hårdt väder. Men det är icke roligt att lämna skadskjutet vildt efter sig, och jag trodde, det skulle räcka med att knyta in ett ref till. Fågeln låg under tiden stilla nere i lä, men då jag just var i nytt om också mycket långt håll, lyfte den igen, flaxande och med möda och gick åter utåt.

Gång efter annan upprepades samma sak, och under tiden skyade det upp alltmer. Plötsligt hörde jag ett hvinande, en nästan pipande gäll hvissling högt i rymden öfver. Snipan hade ökat farten och löpte på ren läns undan och välte skummet som hvita drifvor åt sidorna. Jag vände hufvudet och såg, hvad som var på färde. Här gällde

det ej längre en skadskjuten fågel — här var det helt enkelt frågan om att bärga lifhanken!

Öfver land stod redan en rörlig, grå vägg af snö, som snabbt nalkades, och inne under stranden brann vattnet svart af byn. Det var för sent att lofva upp. Men med ett språng var jag framme vid masten, ref loss storsegelsfallet, kastade ner spritstroppen och fick seglet bärgadt. Det var förmodligen i sista stunden, ty minuten efter hade jag kopplet af ljutande svep och nålvasst piskande snöglopp öfver mig.

Naturligtvis fanns ingen möjlighet att vända hemåt. Det var blott att hålla af i det fätnande mörkret och ta land, hvarhelst denna sannerligen inte oäfna första vinterkuling behagade föra mig. Och tacka till, om det öfverhufvud blef land alls! Om vinden ej vände sig allför mycket, borde det bli någonstädes mellan Taarbæk och Salt-holmen, med en smula tur kanske rent af Köpenhamn.

Situationen var för resten ej bara rolig. Jag hade inga oljekläder, och kölden började bita tvärs igenom rock och sweater. Mat och kompass fanns heller ej ombord, och fortsatte byn på detta sätt, var det alla ut-sikter till, att snipan skulle brytas ner i den växande sjön.

Det blef en lång tur. Visserligen klarnade det snart igen, men då var jag redan mid-sunds i mörkret och halfstel af köld och visste, att jag knappast skulle orka med att ligga och kryssa upp igen i den styfva brisen, om det ens lät sig göra.

Lyckligtvis syntes de danska fyrarna, och med hissad trekant i storseglet höll jag strax norr om Middelgrundsfortet för att söka in till någon kaj i utkanterna.

Det är ej mycket mer att tillägga om in-seglingen, icke mer än att jag frös, frös som kanske aldrig förut och kände reumatismen karfva med slöa knifvar rundt benpipor och öfver ömma muskler, medan båten löpte undan, så att aktern stundom höll på att skära ner. Men klockan sju lofvade jag i alla fall upp under akterhvalfvet på en bark, en dyster vinterliggare med spökligt hägrande rigg i den öde Kalkbrænderi-Havnen. Och utanför låg hamnflaket, svart och väldigt, med kluckande vågor, som lekte med de sparsamma lyktornas sken i matt och orolig spegling.

Med svullna och värkande händer förtöjde jag, beslog seglen och gömde bössan under durken. Men det var ej mer än nätt och jämnt, att jag orkade ta mig upp på kajen, ty jag var stel och genomvåt, och benen ville knappast med. Jag hade helst tagit en duktig språngmarsch, men en hamnvakt stod i grändmynningen mellan ett par brädstaplar, och det är ej bra i dessa tider att bli missfänt, om man inte har sina papper i ordning. Mina lågo hemma i skrifbordslådan, och jag hade dessutom oföfligt passerat minfältet i den betryggande vetenskapen, att snipan flöt åtskilliga fot för lätt för oangenäm kontakt.

En hastig inventering af portmonnän i ett gathörn var knappast stimulerande, synnerligast som en brutalt primitiv hunger fyllde hjärnan med humlande visioner af saftigt blodiga bifstekar med snaps och bajer. Tre och ljugofem var skörden, och för dem skulle jag både äta, dricka och ligga. Saken var alltså klar — det gällde att finna något billigt sailors-boarding nere i hamnkvarteren, och lika godt kunde det vara, ty i denna dress

IDUNS KOKBOK

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - -

af
ELISABETH ÖSTMAN.

7:de upplagan nu utkommen.
Pris Kr. 6: — inb. - - -

Gardiner, Bomullstyger, Möbeltyger

av bomull, ylle och linne. Prover sändas

Knstfliten, G:la Högskolan, Göteborg.

blef jag säkert ej serverad hvarken på Palads eller Phoenix.

Jag dref alltså uppåt Nörrebro ett slag men vände snart neråt sjökanten igen och höll mig blygsamt i smågatorna, ifrigt spanande efter någon skylt, som med tillräcklig klarhet speglade genius loci.

Slutligen fann jag en, hvars behagliga blandning af lätt romantik och sund realism oemotståndligt drog. Det stod nämligen:

SOMMERFUGLEN. Varieté och Logishus.

Jag steg förtroendefullt på. Redan entrén öfverträffade de djärfvaste förväntningar. Den utgjordes af ett lågt, fyrkantigt rum med väldiga bjälkar i taket och ett hvitsandadt golf, där djärfva sjömän spottat bruna och slingrande arabesker. En kombinerad portier-kypare, som såg ut att vara i stånd till litet af hvarje, betraktade mig kritiskt.

"De önsker?"

"Logis!"

"Kun to till Leje. En Krone og fem og halvfjersindstyye?"

"Fem og halvfjersindstyye!"

Med kändedom om ritualen slängde jag slantarna till honom i förskott och följde.

Det var ett mycket besynnerligt rum, sannolikt en afstängd korridor med tillbommad dörr utan nyckel i bortre ändan, en något dubiös brits uppspikad vid ena väggen, en stol med handfat, fylldt med smutsigt vatten och inget fönster.

Min reservationslösa ekonomiska manipulation hade tydligen stärkt krediten, ty han smickrade mig med en förmodan:

"Whisky?"

"Mange Tak. I Saloonen."

"Saloonen" var kombinerad matsals-, kafé- och varietélokal af det specifikt köpenhamnska slag, som förgyller upp stadens förstäder och bakgator. I detta fall var nyansen tydligen ett fjortonde klassens Sommerlyst med skydebane och andra världens härligheter, hvars fukfläckiga dekorationer flyttats in kring väggarna i en stor, skröplig, läckt glasveranda.

I dörren stod min vän portierkyparen och bockade:

"Gratis Adgang! Den yndige Mademoiselle Jensine vil lige strax synge."

Med en flott gest inbjöd han mig, tycktes liksom bana väg genom en osynlig folkmassa i dörren och störtade därefter bort till ett af de skrangliga, trebenta järnbord, som tydligen också härstammade från sommarens trädgårdsservering. I en blixtnabb, van rörelse lät han sin smutsiga serviett flyga öfver den fläckiga skifvan, medan ögonen ej en minut glömde att bevaka publiken.

Det var den vanliga. Några sjömän af blandad nationalitet, ett par redan berusade, andra på god väg, några pigebörn i full krigsmålning och slutligen en samling tvättäkta Köpenhamnsbröller.

Det blef ett ögonblicks tystnad bland dem och flickorna, då jag kom in. Fientliga eller fräckt säkra blickar, beroende på det samvete de för aftonen speglade, men alla snabbt undersökande, togo mått af mig redan på tröskeln. Jag begrep både hotet och varningen och såg likgiltigt förbi dem, då jag satte mig. Det blef en kort lågmäld diskussion bakom, men diagnosen var snart klar. En främling visserligen men en af deras egna! Den hade utfallit till min fördel, och efter några minuter var skråll och samtal i gång igen.

Jag fick en väldig biff med mycket lök och potatis, stekt i flottyr och snaps och bajer. Och sedan fick jag en sju whisky and soda och frid i min själ, som villigt lät sig svepas i ett löcken af matslöhet, ljus, hvila och värme. Och den fräna röken från stark och billig navy-cut blandades med

skyar af lätt sinnig cigaretter och böljade som opaliserade serpentiner i draget från otäta fönster. Och en gnällig fiol jämrade fram de sista slagdängorna i allt hetsigare tempo, medan det hessa sorlet steg i samma takt som whisky och rom sjönk i flaskorna och minuterna gingo.

Så kom Mademoiselle Jensine, och de parlor, hon kastade voro visserligen ej hämtade ur de stora havens svala, kyska djup. Och det var visserligen heller ej hvarken den store psalmisten eller ens gamle Holger med "de lyse Nætter"! Men det var i alla fall inte synd om gamla mademoiselle Jensine, ty då hon sjungit sin visa:

"Saa at man slet ikke kan huske, vems Ben der er vems Ben,"

fick också hon sin sju, som hon svepte i ett tag, som gaf applåd för öppen ridå.

Under tiden hade min vän portierkyparen uppträdt i en ny egenskap, som förstklassig utförsare, och började förresten kasta långa blickar på mig, tyckte väl att jag gjorde för litet nytta med glas. Och med tanke på den väntande nattlegens beskaffenhet var jag ej ovillig att förstå inviten utan gjorde en ny ekonomisk inventering, som tillät ännu en whisky.

Det kniftrade af kolsyra, och pipan knastrade, och allt var ganska godt! Det moraliska stöd, min tomma portmonnä undandragit mig, hade han skänkt mig i ett gilande leende, då han serverade, och hans boffysionomi, som hägrade genom röken borta vid dörren, hade nästan hunnit bli mig sympatisk, då något hände.

Han vek sig plötsligt, som då en fällknif slås ihop, och ansiktet knöts i ett virrvarr af häpnad och någonting, som liknade af religiös andakt förorsakad fruktan.

Han hade rätt — det var ett fenomen, som plötsligt stod på tröskeln! Hon var smal och tunn som en sjuttonårs flicka. Den beige-färgade promenaddräkten var dyrbar men korrekt och vittnade om en dam af värld. Blåräfs garnityret och hatten voro värda mångdubbelt mer än denna förstadsförbrylarkrog, som hon vågat sig in på. Och en sky af guldblondt hår stod som flammor af eld omkring det lilla högt burna hufvudet. För resten bar hon svart halfmask af siden, hvilken genomlystes af ett par stora, fuktigt strålande ögon.

Jag tog mig nervöst öfver pannan. Hade jag verkligen varit så trött, att ett par groggar beröfvat mig sinness fulla bruk? Det hela blef ej bättre af, att bakom henne syntes en neger i klart blå chaufförsuniform med hennes bilpäl på armen.

Tystnaden ringde dof och tom i lokalen. Den kunde ej varit djupare, om Kong Kristian eller H. H. Påfven hedrat oss med sin närvaro.

Hon stod ännu stilla och såg på oss. Hennes ögon sögo, de drucko hela denna vardagligt ruskiga interiör! De tändes till lif, som då en låga långsamt stiger, och det var, som om de sökt och funnit.

Sakta, oändligt sakta vände hon hufvudet bakåt och såg upp på mannen bakom sig. Han var det väldigaste jag ännu skådat i människohamn, ett oerhördt och fullkomligt komplex af muskler, ett naturskådespel. Och nu såg jag, hvarför hon syntes så liten och späd, ty han fick böja sig öfver henne, som man böjer sig öfver ett barn, för att höra, hvad hon hviskade. Hans svarta järnansikte var gjutet stilla, medan han lyssnade. Då hon slutat tala, vände hon åter hufvudet med samma långsamma, på ett egendomligt sätt hemlighetsfulla rörelse som nyss.

Negeren sade något åt kyparen. Och fast-

än denne ej var liten, fick han böja sig som nyss för att ge en lågmäldt order.

Plötsligt kom hon emot mig, jag trodde först, att hon kom emot mig! I alla händelser var hon en marche, men det var, som om hvilans nyss omärkligt öfvergått i rörelse, som om denna blott var en organisk öfvergång, icke ett nytt moment. Sådan var hennes gång, då hon gled förbi och satte sig vid ett bord längre bort. Jag reste mig till hälften, ty så förvirrad var min hjärna i detta ögonblick, att jag trodde, hon ville säga mig något. Och hon såg på mig...

Men i samma sekund stod negeren bakom henne, och det var, som om redan hans närhet utstrålat en fruktansvärd fysisk kraft, ty med fullkomligt slappa muskler sjönk jag åter ner på min plats.

Hon satte sig vänd snedt mot lokalen, så att hon kunde se hvad som försiggick. Hon var nära mig, och hennes ansikte var hvitt och ungt under masken. Allt hos henne tycktes sömngångaraktigt eller buret af stark spänning, som behärskade hvarje blick, hvarje gest. Men ändå var där i ögonen en eld, som tände den, hon såg på.

Jätten ställde sig i stram gifakt bakom hennes stol och vände ett dystert hofullt ansikte mot oss andra.

Tystnaden bröts, då någon hest och berusadt åter tog upp refrängen af en slagdänga. Men som en dof och farlig klangbotten hväste hwiskningarna från ligisternas bord. De hade krupit närmare hvarandra och slöko lystet denna främmande, sällsamma gestalt, som ej ens fruktade att låta juvelerna bliftra i det flacka, ostadiga skenet från takets gaslåg. Och deras kvinnor, som nu hunnit genomlöpa hela känsluskalan från häpnad till afund och hat, tycktes redan i sin roflystna fantasi afkläda henne alla dessa utmanande dyrbarheter.

Hvem var hon och hvarför här? Och hvem rannsakar en människas hjärtan och drifter?

Vaktmästaren kom med en gulnött ishink och två glas. Hon sade åter lågt något till sin följeslagare, och han satte sig vid hennes sida. Men hans läge gaf ej intryck af hvila. Det var som en tiger på språng, en panter, som anar faran och är beredd att möta den.

Jag var i uppror och förbannade henne, att hon kommit hit, förbannade mannen, att han ej med våld tagit henne på sina armar och sprungit bort, upp till gatorna och ljuset, till människor och skydd. Ty aldrig har någon varit i större fara än denna kvinna här. Och så svagt är en människas hjärta, att jag kämpade med mig själf, om jag skulle fly, springa upp i min håla och barrikadera dörarna och draga fäcket öfver mitt hufvud för att slippa höra larmet, då bord skulle vältras, glas krossas och skrik och eder skära igenom sorlet. Men en mans hjärta är stundom ännu svagare, och då jag såg hennes mjuka haka, halsens fina rundning, då den försvann i pälsverkets silke, då mitt sinne fylldes af det lugn och den skönhet, som ännu var orörd här — då visste jag, att jag kunde åtminstone svänga en stol och spränga en riglad dörr!

En whisky till! Mina sista slantar skramlade på bordets plåtskifva, och jag välsignade redan det öde, som fört mig hit denna kväll. Hon såg mig och visste också, att jag såg! Hon höjde åter sitt glas sakta, ack, så sakta, och böjde halft på hufvudet, då hon drack. Jag visste ej, vågade ej tro, att det var åt mig, och min hand darrade, då jag själplpte i mig resten af min grogg.

Åter sade hon något till mannen, och framt vände sig och fäste en kall, hård blick på mig. Så reste han sig, kom bort och bugade sig:

"Madame önskar tala med min herre. Hon frågar, om min herre vill dricka ett glas vid vårt bord."

Detta sades på oklanderlig, kanske litet för oklanderlig engelska.

Åter steg tviflet på mina sinnens vittnesbörd, åter grep jag mig i en misstanke, att whisky och neurasteni spelade mig ett full spratt, åter strök jag öfver min panna, som var fuktig af ångest och ovisshet.

"Min herre samtycker?"

Var där en nyans hot i rösten, var det en befallning, han fått order att framföra? Jag reste mig och följde, och åter blef det andlöst tyst bland de andra, som undrade, hvad som nu skulle följa.

Jag bugade mig djupt, och hon räckte mig handen, som var liten och het. Jag satte mig, och ett nytt glas fylldes. Vi drucko, och hennes ögon, två eldar, två brinnande stjärnor, svepte in mig i sin hetta. De sökte i mitt ansikte, de mätte mig, men längst dröjde de vid mina händer. Och då de icke äro helt en sjömans utan också en skrivvares, sökte hon åter i mina drag.

Jag sade ingenting, kunde ingenting säga. Hvem vågar tala, hvem har ordens och meningarnas form utmodellerad, då ovisshet och förvirring i orkan blåser hjärnan tom, då begrepp och meningar glida undan fötterna som ett snöskred och det omöjliga begrafver en?

Slutligen frågade hon. Hon ville veta, hvem jag var och hvad, och hennes röst var stilla och mjuk och satte musik till det anglosaxiska språkets gulturala världsherradöme. Och eftersom en mild försyn stundom tillstodder framgång äfven i det onda, föll en ringa stråle ljus in äfven i min hjärna. Ty om jag också ej förstod, hvem hon var eller hvarför hon var här, så blef dock ett mig klart: att hon ej kommit hit för att träffa en skrivvare, en af den lägsta kasten, en af dem, som syssla med böcker och böckers föraktliga ting. Och därmed ljög jag, ljög fräckt och begåfvadt som ej sedan flydda skollider. Jag spann ihop en historia, en riktigt nätt fabel för resten, om att jag var styrman på en skuta, ett svenskt skonertskepp från Brantevik. — Vet ni, hvar Brantevik ligger, madame? A very nice place! — och att jag låg kvar som vakt, så att inte hamnslöddret skulle stjåla bort allt ombord.

Och hon lyssnade! Jag har aldrig haft en bättre lyssnare hvarken till det talade eller skrifna ordet, ty i vår tid ha så få människor tid att lyssna. De ha endast tid att läsa! Det är så många ord, som pocka på att läsas, och dagarnas och nätternas timmar räcka ej till. Därför vänja de sig hellre af med att lyssna. Men hon kunde, hon hade tid! Vi voro icke längre många i rummet, vi voro två, och jag berättade om sällsamma färder, om hårda år och tag, om långa polarvintrars isande köld, om bruna kvinnor från Söderhavets öar, om stormnätter och älskognätter, om allt det, en kvinna kan vilja höra, då hennes hjärta är så ödsligt och oroligt i henne, att hon ej kan komma längre än till stundens glädje, ej har någon annan skuldra att luta sitt trötta hufvud mot än främlingens i det tomma mörkret.

Och jag — jag var diktare, ty jag ljög, och lögnen fick diktens brokiga vingar och sväfvade öfver hennes själs frusna trötthet, som tinade och byttes i ljus och färg, medan minuterna stego och flögo bort som de skummande pärlorna i vårt unga vin. Men bredvid oss satt en af de morianer, och hans blick bief dyster och tung, men om detta visste vi intet — eller ville intet veta. Ty den lögn, som heter dikt, är en farlig dryck och söfver klokskapens skarpsyn.

Men därom visste morianen blott, att den värld, som ligger utom räckhåll för hans musklers kraft, är mera försätlig och farlig än ett halft ljög danske drengers, äfven om den sista ligger i de kvarter, där poliserna patrullera i par, och vandraren gör bäst i att hålla sig midt på gatan för att ej dras in i mörka portar och döfvas och rånas. Och därför böjde han sig också fram och frågade:

"Ar det ej tid, madame?"

Och dikten slokade vingarna! Med en blick, som vaknade och ännu ej ville finna sig fullrädda, såg hon på oss. Men hon såg först på mig, och dithän hade jag redan kommit, att jag fylldes af tacksam värme därför. Hon böjde blott på hufvudet och var lika ensam igen, då hon vände sig till honom.

Han knackade hårdt i bordet, och jag visste, att anlingen var han mycket vred och stark, eller också var han ej van att betala en stor räkning på ett fjortonde klassens förstadskafé, ty då gör man upp i stillhet och försvinner också så stilla som möjligt, om man vill komma helfärdig hem.

Men kanske han var ond och stark, ty han slängde en hundralapp åt vaktmästaren och gömde ej ödmjukt sedeln i handen för att oförmärkt räcka den. Han fick något tillbaka, och den andre försvann. Och nu först blef det mig klart, hur stark denne morian måste vara, ty då han räknat pengarna, slog han ännu hårdare i bordet än förut, och publiken blef än mer uppmärksam.

"Jag har fått för litet, för litet tillbaka!" ropade han och reste sig. Men nu var min vän portierkyparen för första gången på hela kvällen borta, absolut borta.

Och nu visste jag, som i alla händelser icke är mycket ond och kanske heller icke mycket stark, att spelet var förlorat för oss, och det förstod morianen också, då han såg den trånga dörren redan skjutas till och de käckä danske drenge skockas framför. Kanske han hade erfarenhet af, att hans väldiga muskler behöfde svängrum och såg, att detta icke skulle finnas i dörren, kanske han också tänkte på henne, som satt lugn och smålog. Förstod hon situationen? Det är ej godt att veta, hur mycket en kvinna förstår, men kanske älskade han henne, ty hans röst var ej så malmhård, då han vände sig till mig och frågade:

"What's to do?"

Jag visste ej, hvad som gömdes därbakom, men jag visste, att i entréen skulle vi snart vara färdiga, och nickade därför mot fönsterväggen, hvilken var immigt fuktsvart liksom hans ansikte. Han förstod och nickade igen. I samma ögonblick kommo två af de danske drenge upp i gången förbi vårt bord, och den ene sparkade med afsiktlig olyckshändelse till hans ben.

Då började naturskådespelet! Det var Afrika och urskogar, lejons och elefanter parningsraseri i hans vrål, då han snabb som en cyklon grep dem. Han grep dem, ännu medan han satt, en med hvardera handen, och han var så lång, att han fick nacktag. Automatiskt, ändamålsenligt som en precisionsmaskin reste han sig på bråkdelen af sekunden och klämde åt, så att de sjönko ihop, blefvo till två lösa klädbylten, hvars gälla tjut blandades med hans dofva åska. Han slog dem samman och slängde dem därefter handlöst tvärs öfver rummet in i den förlamade hopen vid dörren.

Detta hann jag att uppfatta, då jag tog madame om handlofven och drog henne bort mot fönsterväggen. Jag hann också uppfatta hennes stela glasleende, innan jag med skuldran före kastade mig mot träramen med

hela min tyngd. Det gällde lifvet, hennes lif och mitt! Andra gången lossnade de rostiga kramporna, och ackompagnerad af brak af bristande trä och krossade rutor tumlade jag ut på en hårdfrusen sandgång, tvärs öfver den låga karmen. Ett hest flåsande flög förbi mig med en svart jätteskugga, som bar en ljusklädd kvinna på sina armar. Jag hörde henne skrika, ropa som man — berusad af den vansinniga farten — eggas en häst, jag såg hennes guldhår fladdra som en eld igenom mörkret.

Jag reste mig och följde, men så oerhört snabb var han, att jag ingenting vann, trots att jag ingen börda hade och sprang för att få lefva och se henne en gång ännu i världen, ty hack i häl var kopplet af de danske drenge, de kække danske drenge, och jag visste, att nu hade alla knifvarna klara till arbete.

Skuggan framför mig skymtade och försvann bland de aflöfvade träden. Han var vildmannen, som röfvat och flydde med sin kvinna, och så oerhörd var hans styrka, att han knappast hejdade sig, då han kom till ett plank. Med primitiv instinkt hade han lupit tyst, men nu ekade åter hans vilda vrål, och jag såg honom i full fart springa rätt mot planket, snedt, med skuldran före. Och stolparna knäcktes i jordytan. Med ett doft brak bugnade den långa raden af plankor och gaf sig, och med ett jättesprång var han öfver.

Det hade dock hejdat honom några sekunder, och jag var nu uppe vid sidan. Han sprang lätt och åter tyst nedför den tomma gatan och rundt ett hörn. Självf började jag känna mig utpumpad, men han andades jämnt och lugnt, som kunde han springa timmar och dagar genom allt världens mörker med denna börda på sina armar.

Och hon låg trygg som ett barn i dem! Hufvudet var tillbakalutadt med halföppna ögon och mun. En ny dikt, en musklernas och vildmarkens dikt, som söfde och rusade.

Längst uppe i gatan såg jag ett mörkt vidunder, ett forntidens jättedjur, som sof i skuggan af husraden. Jag kunde först ej fånga dess konturer, ty det flammade redan rött för mina ögon, men då vi nådde fram, kastade han handlöst sin börda i odjurets sköte och slungade sig själf efter. Det var en väldig bil, som väntade dem. Jag hörde ett: "Hurry on!" och hoppade efter. Förföljarna voro endast ett hundratal meter bakom, och gälla hvisslingar skuro genom nattens stillhet. Men han rörde blott ett par spakar, och med ett doft morrande flög vidundret framåt i ett språng, som ökade till en fart, som tycktes lämna tid och rum bakom oss —

Snart voro vi uppe i staden. Hon satt tyst, som bedöfvad vid min sida, men plötsligt slog han till alla bromsarna, så att maskinen tvärstannade i våldsamt skälning. Han vände sig till henne och sade häffigt några ord på ett sällsamt, främmande språk, medan han gjorde en gest med hufvudet mot mig. Men då reste hon sig i sätet, och hennes ton var för första gången kort och befallande, när hon svarade på samma tungomål. Med ett hest mumlande satte han åter bilen igång. Hon sjönk tillbaka i kuddarna och sökte min hand.

"Ni har hjälpt oss och kommit i trångmål för vår skull. Nu måste ni följa oss."

Och vi flögo framåt, stjärnorna flögo öfver våra hufvuden, medan natten stod susande mörk omkring oss. Staden låg längesedan bakom, men sofvande villor skymtade en sekund hvita i strålkastarens sken blott för att åter sekunden efter slukas af mörkret.

Undan oss flöt vägen som en rinnande flod, och hafvet brusade så nära, att vi

1. Matsalen hos Syster Elisabeth. I medaljongen: Syster Elisabeth Werner. 2. Rökrummet.

lyckte oss känna dess svala stänk, och det blänkte med fyrar och sken under en svart himmel, där ilande skyar sopade Vintergatan ren.

Och var jag icke diktaren på väg till slottet Soria Moria med min röfvade prinsessa och en kunglig morian till förare genom öknens faror?

En furstlig flykt i sanning, en flykt genom rymder och fider, medan de andra stjärnorna spelade rymdernas bröllopspsalm, och min älskades hand blef allmera lifen och het i min.

Men var kanske slottet Soria Moria blott en villa vid havets strand och den kunglige föraren blott en urskogarnas vildman, förklädd i människors dräkt? Och var prinsessan måhända blott ett ödsligt och oroligt hjärta ett ensamt hufvud som sökte en skuldra att luta sitt hufvud mot? Lika godt! Jag var ändå diktaren — — då — — diktaren, som flög fram bland stjärnor i ett heligt rum!

Och vi stannade utanför parkens grindar. Han sprang af och öppnade, och vi färdades uppför en allé af mörka cypresser till slottet, som sof i natten. Hon gled ur vagnen, och hennes rörelse, hela hennes gestalt var som en hviskning, då hon tog mig vid handen och förde mig uppför marmortrappan och öppnade porten med en smal och tunn nyckel, som skimrade som silfver i hennes hand.

Hon tryckte på en knapp och ett mildt ljus öfverströmmade oss från en ensam, färgdämpad kristalllykta. Öfver mjuka mattor smögo vi oss vidare in i ett rum, hvars dörrar ljudlöst gled upp, och åter fändes det kring oss, en varm och hemlighetsfull dager, ett sken nög mildt och ömt att speglas i min älskades ögon, ett dämpadt stråla öfver det bekännelsernas och älskogens tysta tempel, som drömde kring oss.

Och vi voro ensamma, visst voro vi väl ensamma? Ty icke ägde dessa sällsamma stenbilder, dessa groteska marmorvidunder, som med stela och tomma ögon sågo blindt och kallt på oss, icke ägde de väl lif? Och dessa mattor och draperier, dessa möbler af ebenholz och elfenben, som slumrade i salens skymmande skuggor, icke kunde de väl störa oss nu, icke ens med att hviska till oss all österlandets visdom, årtusendenas kunskap i kärlek och hat, gärning och försjunkande.

Och mannen, den svarte morianen, hade ännu kunnat tämja sina musklers styrka och sitt hjärtas oro och försvunnit rundt slottets torn med sin vän och tjänare, den väldiga, spinnande motorn.

Ett dietiskt pensionat.

SYSTER ELISABETH WERNERS SJUKHEM i Stockholm är känt af många som där åtnjutit vård och vänligt bemötande. I dagarna har emellertid syster Elisabeth utvidgat sin verksamhet och i samma hus, där det ena af hennes bägge hem är beläget, Nybrogatan 3, inrymdt ett dietiskt pensionat till tjänst för alla som af hälsoskäl måste föra diet, men äro hänvisade till att äta ute. En sådan inrättning är mer än välkommen både för läkare och patienter. Ty om en läkare ger en aldrig så noggrann matsedel och sedan icke kan kontrollera, att den följes, är hans ordination betydligt reducerad i värde. Patienten å sin sida kan genom att uppsöka ett dylikt dietiskt bord med godt samvete se framtiden an. Under Syster Elisabeths insiktsfulla och vänliga ledning skall detta företag säkert visa sig vara till stor nytta.

Om blott svårigheterna med anskaffandet af lifsmedel icke bli alltför stora. Ty så länge de privata sjukhemmen icke äro jämnställda med sjukhus och restauranger, hvilket de utan tvifvel borde vara, har deras innehafvare ett ganska tungt och besvärligt maskineri att arbeta med. För den goda sakens skull får man hoppas, att de dock icke ge tappat.

.....

Vi voro därför ensamma, och varligt ledde hon mig bort till en bädd af mjuka, skimrande kuddar. Och allt hos henne själf var så mjukt och stilla, så skimrande och sällsamt, att hon icke ens nu ville tala, ville krossa denna lefvande tynnad med sin låga slämma. Därför sjöngo blott hennes ögon, sannerligen de sjöngo, när hon lade sig på sin bädd. Och mellan oss var en bricka med gnistrande vin i ädelt hamrade bägare.

Och stundom förlänas människan kraft att vara Gud, ty en dag är då för henne som tusen år och tusen år som en kort sekund. Men icke länge har hon styrka att vara Guds like, ty hennes blod är rött och brusande i henne, och det är icke eternas svala och heliga flod, som flyter genom hennes hjärtas kristallkamrar.

Och därför kunde icke heller jag länge vara Guds like. Också jag måste äta af kunskapens träd på ondt och godt. Och mitt sinnes oförnuft ropade inom mig: "Hvem är du, prinsessa, bakom maskens fäckelse? Låt mig se ditt ansikte och kyssa din mun, ty sannerligen! Också mitt blod är rött och brusande i mig!"

Sakta reste jag mig, sakta smög jag bakom henne, och hennes ögon sjönko i mina.

Jag böjde mig öfver henne för att lösa masken, för att kyssa hennes mun.

Då var det, som om stenbilderna, de grinande marmorvidundern fått lif. Icke så, som om deras stela och tomma ögon blickat mindre blindt och kallt eller deras grinande käftar rörts för att sluka mig. Men kanske deras fassar gräde ner de hvassa klorna i sockelns sten, kanske var det deras hjärtan, som fändes i helig vrede, och det var deras slag, jag hörde?

Kanske Österlandets kärlek och hat sofvit tills nu och vaknade för att straffa?

Ett är visst — jag hörde — — mina öron drucko ett svagt, knappt förnimbart ljud. Men ändå var det bräddadt af raseri, det var som ett eggande rop till strid om det lif, som nu var värdt mer än allt.

Och ännu böjd öfver henne, stelnad af spänning i ställningen, vände jag sakta hufvudet.

Men det var ej stenbilderna, som vaknat. Årtusendenas visa kunskap och sömn störes ej af en diktares älskog, icke ens i slottet Soria Moria, icke ens då prinsessan söker en okänd skuldra att hvila sitt trötta hufvud mot.

Men vildmarken vakar, äfven då gudarna scfva, den vakar öfver sina lif och sina kvinnor, sin kärlek och sitt hat. Och vildmarken är starkare än allt, ty den känner icke förbarmande, den känner endast ett — du eller jag, öga för öga, tand för tand!

Han stod i den gläntande dörren, och han hade slungat förnedringens tecken! Kring höfterna var knuten blott en gördel, och jag såg honom, som han var. Det var kraften, som håller bergen vid deras rötter, som låter orkanen röja vägar genom sekelgamla urskogar, som slungar hafven till krossande förintelse mot människor och människors verk.

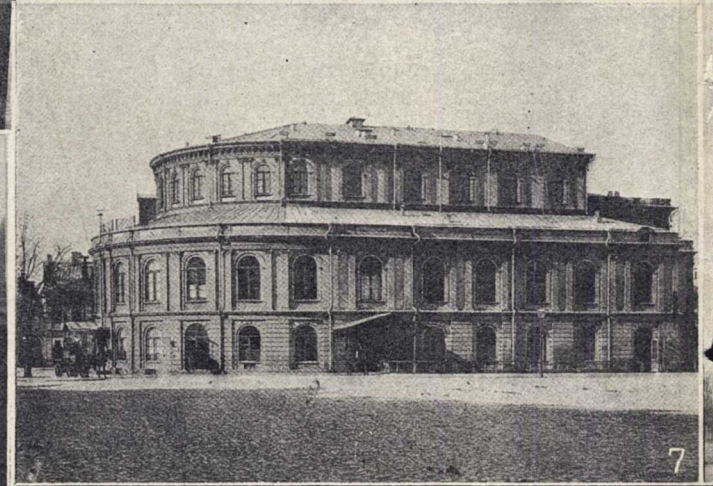
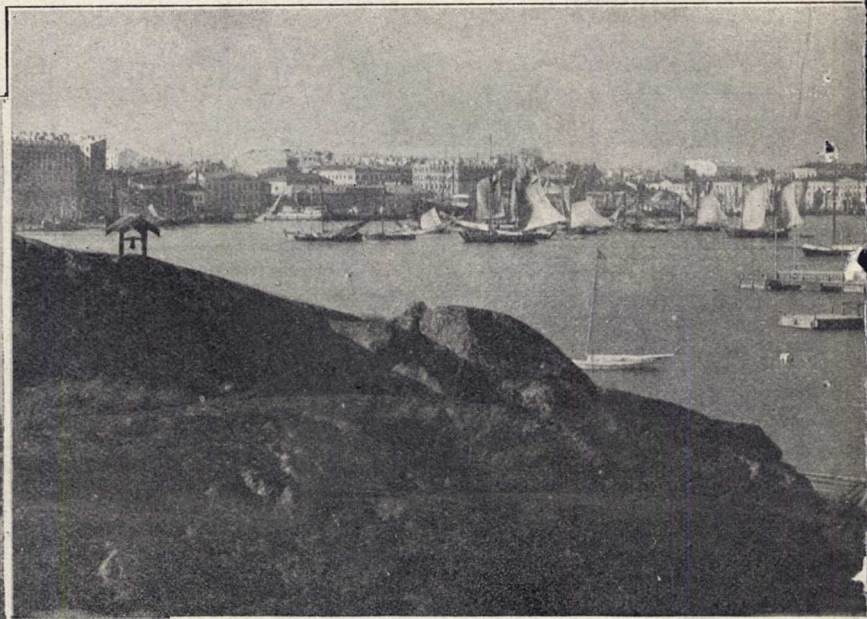
Han var Gud nu, en gud kommen från de heta landen, där blodet är allt, det blod, som förmår och vill brinna starkast. Men han var också ett djur, hugget i svart granit, ty så oerhörd skapas icke en människa, så våldsamt skulpterar naturen ej en mans muskelsystem, ett mänskligt grinande, förvirrat kranium.

Han såg på mig, våra blickar möttes! Åter hörde jag detta förfärande vrål, en detonation som då åskan slag i slag klyfver fjäll i blindt hat. Med ett oerhördt språng, som slungade honom nästan tvärs öfver den väldiga salen, var han nära mig.

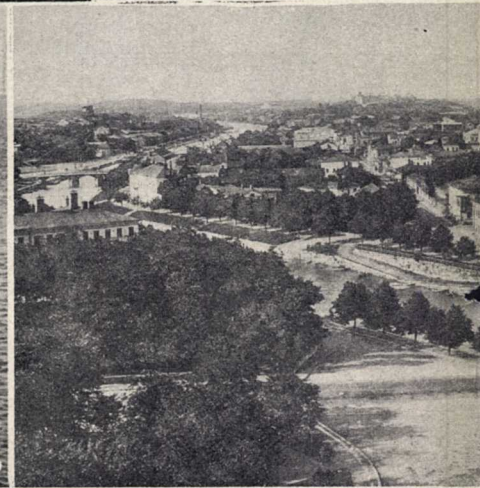
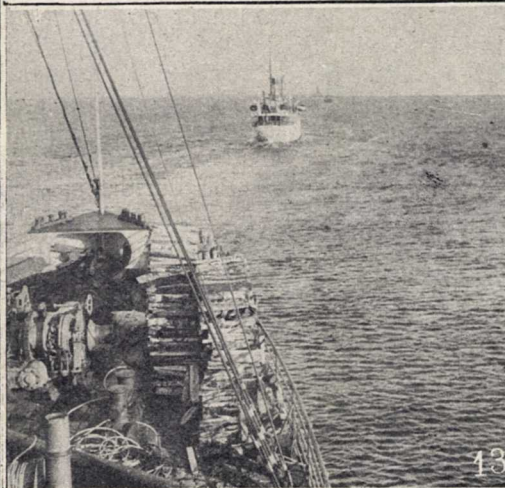
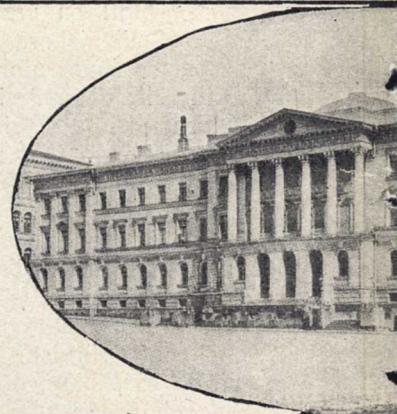
Jag var feg! Jag erkänner, att jag var feg och ropade! Men ett försvar har jag — att jag ändå reste mig i samma sekund för att icke falla krossad öfver henne.

Jag kände den vansinniga smärtan af hans grepp i skuldran, kände, hur benen knakan-

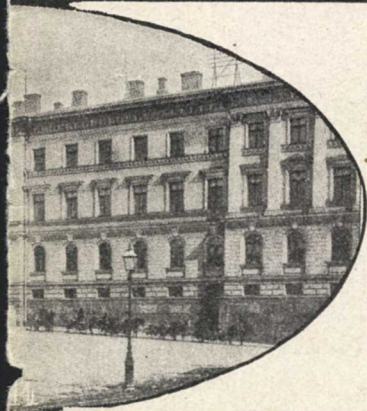
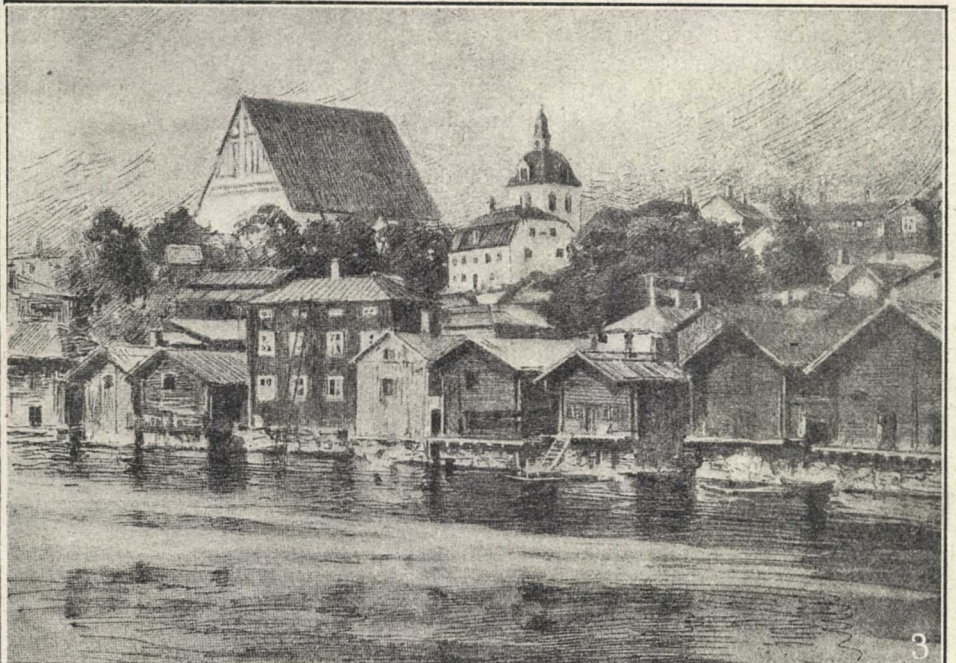
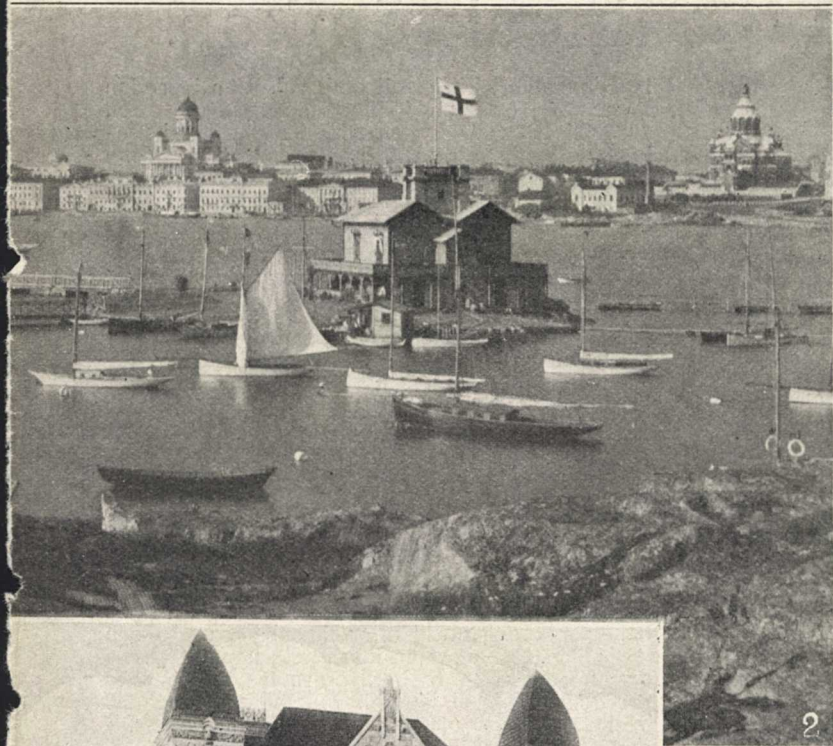
Här och hvar i det

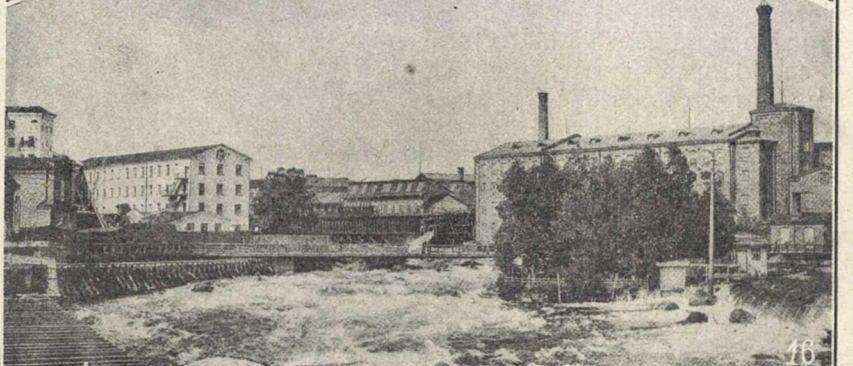
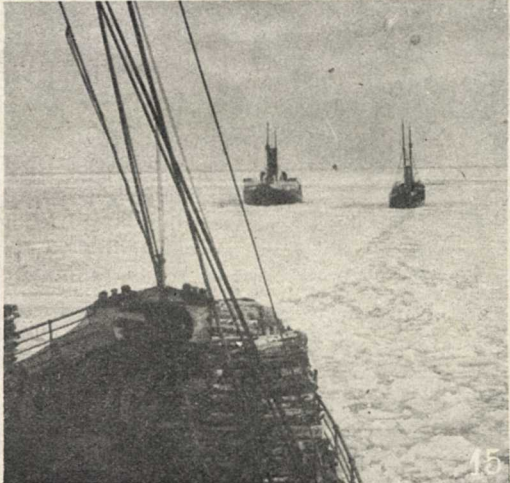
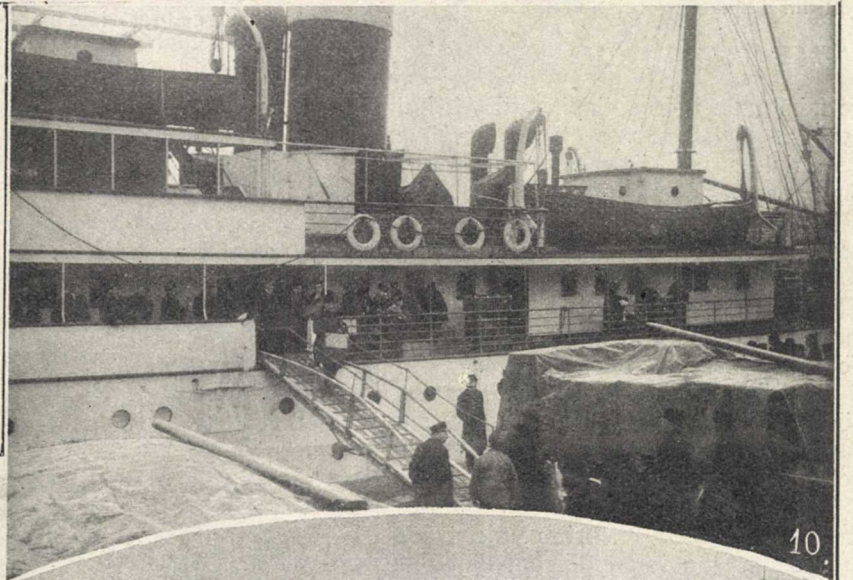
1. Vy af Viborg. 2. Helsingfors från hamnen. 3. Borgå. 4 o. 5. Röda gardister, som på isen närma sig den svenska hjälpexpeditionen utanför Mäntyluoto. 6. Vasa. 7 o. 8. Svenska och finska teatrarna i Helsingfors, af hvilka den förstnämnda utsattes för ödeläggelse af de röda. 9. Röda gardister äntra en af de svenska ångarna. 10. Ångaren Heimdal vid Stockholms

våldförda Finland.

Skeppsbro med den första kontingen-
ten hemvändande svenskar. 11. Se-
natshuset i Helsingfors. 12. Kuopio.
13. Den svenska hjälpexpeditionen till
hafs i öppet vatten. 14. Åbo. 15. Den
svenska hjälpexpeditionen i isen. 16.
Tammerfors. — Vyerna dels efter fo-
tografier, dels hämtade ur praktverket
Finland i 19:de seklet. Fotografierna
af olika fotografer. -- -- --

Porträtt till

NÄR EN NUMERA AFSOMNAD DAGLIG hufvudstadstidning för några år sedan anordnade en omröstning bland sina läsare för att få utront hvem de ansågo värdig att bli hedersborgare i Stockholm föll det öfvervägande antalet röster på grosshandlare Axel Eliasson, Barnens dagsgeneralen sedan åtta år tillbaka. Och då Axel Eliasson den 16 februari fyller 50 år synes det lämpligt att påminna om denna nu nästan glömda lilla händelse, som otvetydigt pekar på föremålets stora och välgrundade popularitet inom hufvudstaden, hvars barn han är. Det är just känslan af att detta borgerskap förpliktar som i hög grad utmärker Axel Eliasson. Måhända har han ärfvt detta drag af sin far, klädeshandlaren M. I. Eliasson, som på sin tid var en af Stockholms mera bemärkta och socialt framstående borgare.

År 1910 inträffade det första gången att Axel Eliasson åtog sig Barnens dag i Stockholm, och nu skulle det vara svårt att tänka sig denna institution utan honom. Den organisationsförmåga, som han här utvecklar i stort har gjort hans namn berömdt öfver hela Skandinavien. Denna förmåga bör också komma hans stora affär till godo, ty Axel Eliasson är icke uteslutande Barnens dags general, som kanske en del godt folk tror, han har sedan 1890 en blomstrande affär i vykort, konstnärliga reproduktioner och galanterivaror och var den förste i Sverige, som upptog vykortstillverkningen och dref den i stor skala. Sina humanitära intressen har han, långt innan Barnens dag kom till omsatt i Odd Felloworden, där han varit och alljämt är en nitisk och verksam medlem sedan 25 år tillbaka. Som en af föreståndarna inom Mosaiska församlingen ägnar han sig också åt en omfattande församlingsvård. Populär som få bland många vänner hör Axel Eliasson till de goda och glada människor, som i den stundom ganska jämmerliga jordedalen skapa små grönskande oaser, där tillvaron kan förefalla värd att lefva.

Den kända sångerskan, grevinnan Aina Mannerheim har i dagarna som husmor åtföljt den Röda Kors-ambulans, som afgått till Finland. Grevinnan Mannerheim är till

de mjuknade i sin spänning för att hålla mig uppräff. Och han var ett djur, ty hans hufvud sänktes med öppna, grinande käftar för att begrafva dem i min skuldra.

Jag såg henne springa upp och hörde hennes skrik. Sedan vet jag ej mer — — — Jag vaknade, och det var dag!

Det var dag, men ännu tumlade min hjärna med febersyner, ännu njöt jag ruset och gömde prinsessan i mitt hjärta.

En dröm? Var detta en dröm — dessa väggar, som jag aldrig förr sett, detta sällsamma rum med möbler af hemlighetsfullt och okänt ursprung?

Jag reste mig förvirrad och kände en stel smärta i kroppen, en brännande sveda i högra axeln. Jag tog i dörren, och den öppnades.

Jag steg ut på tröskeln till en paviljong och såg en villa med tunga vinterluckor för fönstren. En rak cypressallé förde upp till dess marmortrappa.

Den frosliga morgonen strålade med tunt, blått ljus, och hvit och kylig speglade sig solen i det orörliga hafvet vid mina fötter.

Jag gick ut på den breda uppfartsvägen och böjde mig mot den frusna marken. Kanske var där ett spår, kanske hade en morande motor rusat fram öfver den hårda, jämna grunden i en natt af mörker och dikters feber?

Axel Eliasson.

börden finska och som många andra af sina landsmän har hon skyndat till sitt betryckta lands hjälp så fort tillfälle gifvits.

Stockholms första barnavårdsman är en kvinna, fröken Cecile Strömer, förut känd som en af de bästa frivilliga krafterna i hufvudstaden i arbetet att lindra den sociala nöden.

Genom den nya lagen för barn utom äkten-

Aina Mannerheim.

Cecile Strömer.

skapet har institutionen med barnavårdsmanen fått en central ställning. För hvarje utom äkten-skapet födt barn skall enligt lagen förordnas lämplig man eller kvinna som barnavårdsman. Ett sådant uppdrag innebär ett stort förtroende och är närmast tänkt som aflönadt. Men för städer som Stockholm måste man inrätta det till en kommunal syssla med aflöning.

Då barnavårdsnämnden utsåg fröken Strömer

Hanne Mannheimer.

dagskrönikan.

har den säkert träffat ett godt val. Hon är sedan länge van vid maktpåliggande sysslor. Åren 1906 till 1913 var fröken Strömer anställd i Jönköpings Juridiska Byrå och största delen af denna tid som föreståndarinna för en af distriktsafdelningarna. Från hösten 1914 kan man räkna henne som en af de aktiva i det sociala arbetet och många äro de uppdrag, som anförtrotts henne mest i egenskap af frivillig kraft. En af de viktigare uppgifter som förelagts fröken Strömer var då hon under ett par perioder 1916 och 1917 vikarierade för fröken Anna Lindhagen som barnavårdsinspektör vid Fattigvårdsnämndens utackorderingsbyrå. Förra året utförde hon för framlidne donatorn grosshandlare C. A. Molander ett omfattande frivilligt arbete för lindrande af nöden bland fattiga i Stockholm, och under de senaste höstmånaderna deltog hon äfven som frivillig kraft i Svenska Dagbladets nödensamling. På den korta tid som fröken Strömer innehått sitt kräfvande värf som barnavårdsman ha redan 60 fall hänvisats till hennes behandling. Endast den som likt fröken Strömer är redo att sätta in hela sin häg och alla sin krafter i detta arbete har någon utsikt att lyckas i det svåra och grannliga värfvet. Man kan förstå något af hvad det innebär att vara barnavårdsman, då man hör att denne skall följa och öfvervaka barnet till dess femtonde år. Redan ha ytterligare två barnavårdsmän blifvit tillsatta för Stockholm och förmodligen blir det af nöden att skaffa än flera.

En ädel och storstilad kvinnlig personlighet mindre ha vi i detta land sedan fru Hanne Mannheimer i Göteborg gått bort. Den miljon donation hon lämnar efter sig stadfäster hennes minne, men äfven utan den stortade gifvan skulle hennes namn ha lefvat.

Fru Mannheimer, som var till börden danska, ingick 1858 äktenskap med dåvarande köpmanen, sedermera den förste verkställande direktören för Skandinaviska Kreditaktiebolaget, Theodor Mannheimer, som afled 1900. Närmast sörjande äro sönerna Otto, v. härads höfding och medlem af riksdagens Första kammare, Herman, verkställande direktör i Skandinaviska Kreditaktiebolaget och Carl, läkare.

Hanne Mannheimer var en glädjespridiska som få, skrifver en göteborgstidning, och ägnade sitt lif förutom åt sina närmaste och sin stora vänkrets, åt en stort anlagd välgörenhet. Hennes personlighet var en märkligt harmonisk enhet af klart, kritiskt förstånd och varm känsla, af lifligt temperament och orubblig människokärlek. Ingen kunde det ligga mera fjärran att döma sina medmänniskor. Hon gjorde i sanning den regeln till sin, att man bör söka besegra det onda med det goda.

Jag vände upp mot villan, jag bankade på den tunga, ekskulpterade porten, jag ringde i klockan. Men endast de obebodda, tomma husens dofva eko svarade.

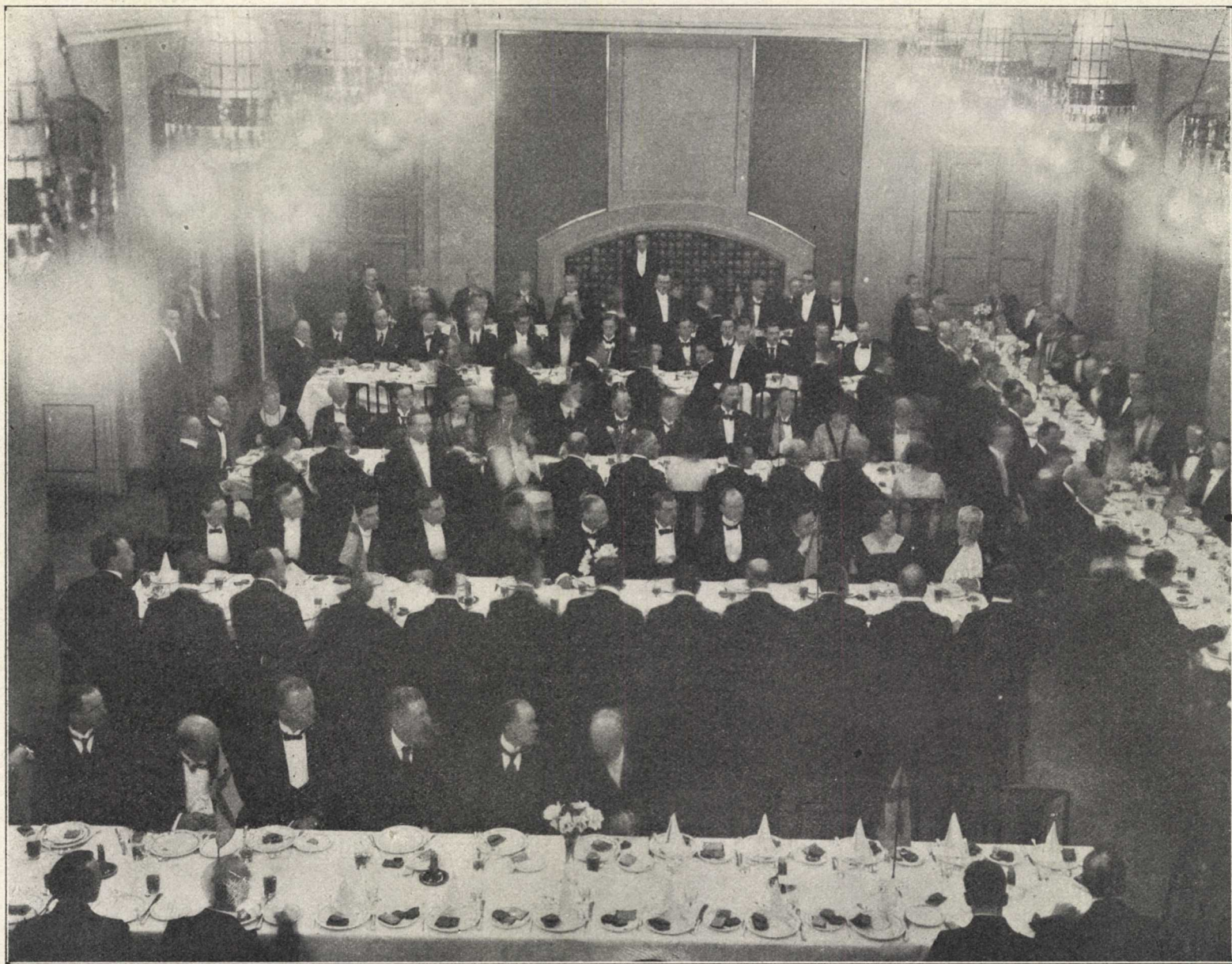
Och dock! Kände jag icke detta hus, hade icke mina händer, skälvande af otålighet och längtan, slutits kring detta dörrvred af tung koppar, och visste jag icke, att bakom detta lås stumma väsen, sällsamma gudar, sofvo sin visa sekelsömn i en hög och tyst sal?

Och visste jag icke, att innanför dessa murar en hetare dröm, en starkare styrka än min, hade lyssnat till sången om kärleken och döden, sången så som hans blod och hans land lärt honom att lyda, då den bjuder?

Åter slog jag på porten, men åter hörde jag ljudet obesvaradt rinna in och bli borta i tystnaden!

Och sakt vände jag ned mellan de allvarliga, mörka cypresserna till vägen utanför, där människor redan börjat färdas.

Detta är berättelsen om prinsessan, den stackars prinsessan, hvars hjärta var så ödsligt och tomt, att hon gjorde gästbud om natten i slottet Soria Moria och sökte hjälp hos en okänd främling.

Banketten för Ålandsdeputationen å Strand Hotell i Stockholm onsdagen den 6 februari. E. Holmén foto.

Familiens hvardagsoppa.

För Idun af GERTRUD NORDEN.

(Forts.)

Potatispuré.

Några öfverblifna mosade potatis
Mjolk (eller spad)
Smör och mjolk (1 msk af hvarje per liter soppa).
Litet finhackad persilja eller gräslök.
Salt efter smak

Smält smöret i pannen, irör mjölet och tillsätt sedan under ständig omröring mjölken kockande, litet omsänder. Sedan den tjocknat, iröres den mosade potatisen, och saltas. Den hackade kryddörten tillsättes först i terrinen.

Denna soppa bör serveras tjock och simmig, men får ej innehålla klumpar.

På liknande sätt kan man utnyttja kvarlevor af blomkål, jordärtskockor, selleri och palsternackor, fast dessa grönsaker först måste passeras genom en hårsil. Olika sorter kunna gifvelvis samtidigt begagnas, t. ex. jordärtskockor och potatis, eller selleri och potatis.

Morotsoppa I. (10 minuter.)

Morötter
Spad eller köttextrakt
Kryddört. Peppar och salt

Skrapa morötterna, mal dem i mandelkvarnen eller rif dem på järn, lägg dem i kokande spad, låt pannen stå på i 10 minuter och servera med finhackad persilja eller gräslök.

Utmärkt till skinkspad!

Morotsoppa II.

En enkel, men förträfflig soppa, särskildt om man har några droppar madeira att sätta till.

3 morötter till hvarje lit. vatten
2 msk smör
1 äggula och litet grädde, mjöl
Salt, cayenne eller paprika

Mal morötterna i mandel- eller köttkvarn, stek dem djupbruna i hälften af smöret, tillsätt vatten (eller svagt spad) och koka öfver sakta eld, tills morötterna äro uppmjukade (omkring $\frac{3}{4}$ timme om morötterna äro färska, längre om vintern). Passera genom en hårsil, lägg resten af smöret i pannen, irör en matsked mjöl, som lätt brunas, tillsätt soppan sakta och koka i ytterligare 5 min.. Vispa en äggula med grädde i soppterrinen och håll soppan öfver. Serveras med rostadt bröd eller brynta brödfärningar. Och, som sagdt, några droppar madeira skada ingalunda!

Soppa af morötter och ärter.

Ett utmärkt sätt att använda kvarlevor af grönsaker i mjölksås.

Ärter och morötter 1 dito mjöl
1 lit. mjolk Persilja
1 rågad tsk smör

Värm upp mjölken. Smält smöret i en panna, irör mjölet, och tillsätt sedan långsamt mjölken under stadig omröring. Koka i 10 minuter, tillsätt grönsakerna och låt soppan åter koka upp. Servera rykande het, med litet hackad persilja.

Samma soppa kan gifvelvis lagas af färska grönsaker, i hvilket fall ärter och moröt-

ter kokas särskildt hvar för sig, och sedan jämte sitt spad tillsättas som ofvan.

Sellerisoppa.

2 sellerirötter 2 dito mjöl
1 msk smör 2 äggulor
3 msk finhackad skinka 2 msk grädde.
 $\frac{1}{2}$ liter kött- eller grönsaksspad

Skala sellerin och skär i skifvor. Förväll dessa i 10 minuter. Smält smöret i en panna, tillsätt skinkan, sellerin och mjölet. Skaka det hela öfver elden några minuter. Tillsätt sedan spadet och låt soppan koka tills sellerin är mycket mjuk. Passera genom en sil och låt åter komma i kokning. Vispa äggulorna med grädden i terrinen och håll soppan öfver. Servera med kokt ris eller rostadt bröd.

Selleripuré

(se Potatispuré ofvan.)

När färsk selleri begagnas till puré, bör den skäras i bitar, kokas tills den är mjuk nog att passeras genom en sil. Spadet som den kokt i, bör blandas med mjölken.

Kålsoppa.

Den här beskrifna soppan är enklare och hastigare tillagad än de flesta andra kålsoppor, men är likafullt mycket god.

$\frac{1}{4}$ kålhufvud Olivolja eller annat fett
1 bit sellerirot Spad.
 $\frac{1}{2}$ rödlök

Mal kålen, löken och sellerin i köttkvarnen, stek dem sakta 10 à 15 min., tillsätt spadet litet omsänder, koka i $\frac{1}{2}$ timme.

(Forts.)

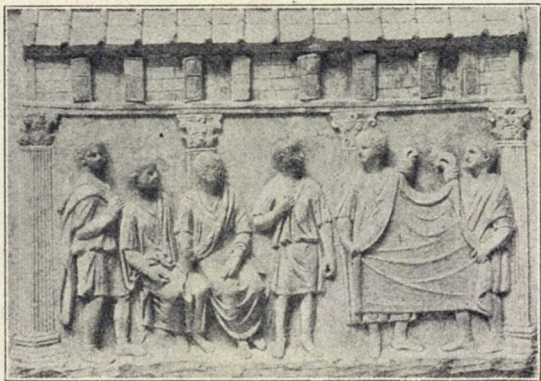
Textilkonsten i saga och sägen. Några anteckningar af Maria Collin.

(Forts.)

EN AF DE MEST UPPBURNNA POETERNA i det gamla Rom på Kristi tid var Ovidius. Hans både af romarne och i senare tid lifligt lästa "Metamorfoser" innehålla bl. a. sagan om Arachne, vida berömd för sin skicklighet i slöjd. Det var ett nöje att betrakta hennes väfnader och äfven hur hon kardade ullen "som liknade moln" och formade den till strängar samt spann garnet behändigt svängande den lätt omrullande sländan. Tillfrågad, om hon lärt sin konst af Atene förnekar hon detta och utmanar gudinnan till en täflan, som äfven kommer till stånd.

"Utan töfvan hvar på sin post de ställa sig bägge, och med en fin uppräning de hvar bespanna sin väfstol. Väfven vid bommen är fäst, uppräningen skiljes af skeden och inslaget skjuts in af den spetsiga skytteln med snällt kastande hand. Så mellan trådarna jämnsträckt tätare slås det ihop med en stöt af den tandade skeden. Bägge de skynda och fäst vid bröstet är dräkten med gördeln, kunnigt de armarna röra och lätt görs mödan af nitet."

Af guldtråd och garn skimrande i tusende färger väfver gudinnan ståtliga scener ur gudarnas lif medan Arachne tager sig för att i sin väf skildra Jupiters erotiska förbindelser med jordens döttrar. Icke ens afunder kunde tadla flickans verk, heter det, men då

Skyllt för tyghandel. Gammalromersk relief.

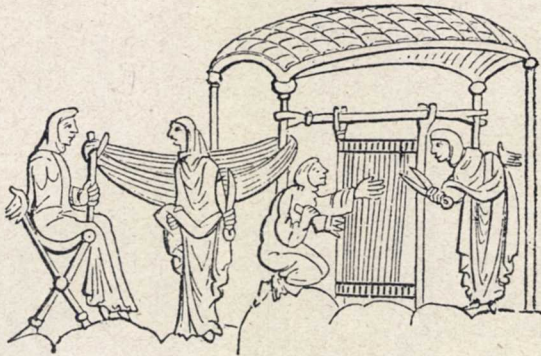
gudinnan i ämnesvalet såg en förolämpning sönderref hon i vrede väfnaden och förvandlade Arachne till en ständigt väfvande spindel.

Ett gammalt romerskt ordspråk framhöll en god hustrus dygder: "rättskaffens, vacker, rent namn samt flitig vid spinnrocken." I husets hvardagsrum, atrium, satt husmodern och spann bland tjänarinnorna. En af de romerska kejsarinnorna, Augustus gemål Livia lyser i häfderna som en framstående maka och husmoder och det sägs, att hvarje toga kejsaren bar kom ur hans gemåls händer.

Nordiska sagor och sånger bevara minnet af en tid, då icke blott bondkvinnorna utan äfven nordens förnäma damer satte en ära i att kunna spinna och väfva för husets behof. Hemarbete som spånad, väfnad och bandtillverkning och „stickade", d. v. s. broderade figurrika bonader nämnas i Eddan och flera kvinnor namngifvas och prisas för skicklighet i handslöjd. I en af sångerna berättas att medan mannen tillverkade en väfbom

" — satt hans kvinna och svängde tenen, utsträckte famnen, lagade till väfven."

Af gjorda fornfynd vet man hur den nordiska dräkten såg ut för 3,000 år sedan (un-

Textilarbetande damer från 12:te århundradet.

der bronsåldern). En framstående arkeolog säger, att för hvarje nytt bidrag som vinnes till kännedom om denna fjärran tid i nordens historia måste vår förundran sliga öfver den bild som framträder för oss. Det är välrustade krigare och rikt smyckade kvinnor, blonda som nutidens befolkning, som grafades i högarna omkr. 1000 år f. Kr. De voro klädda i solida ylledräkter af ett visst gängse snitt — en verklig nationaldräkt — och de förstodo att mäterligt behandla långvägs ifrån införda metaller.

Det bekanta Osebergsskibet (9:de årh.) som framgräfts i närheten af Tönsberg i Norge innehöll bl. a. redskap för bandväfnad, garnvinda, slända, trådnystan och fragment af olika slags väfnader.

Nyligen har i Ord och Bild tolkats ett märkligt kväde från vikingatiden "Sången om spjutväfven", författad i anledning af slaget vid Clontarf 1014. Förf. skildrar valkyriorna som den vilda kampens ödesgudinnor och omkläder stridens förlopp i textila bilder:

väldig är varpad väfstolens molnsky, bådande manfall

--- uppsatt står den stålgrå af spjuten

--- Till väfvarp togos tarmar af stridsmän, mäktigt den spännes af människohufvun.* Blodigt stänkta stötspjut skaffan, skytteln järnspets skedarna pilar. (Med svärdens slå vi segerväfven).

--- vi väfva och väfva en väf utaf stridsspjut."

* Som tyngder i varpen.

Tygmönster från 13:de århundradet.

Och då striden är ändad heter det:

"Väfd är nu väfven, vällen bloddränt."

Bland sagornas hjältar erinra vi oss Ragnar Lodbrok och hur Aslög, då han skulle i härnad med sin flotta gaf honom en signad klädnad med på den vågsamma färden. Hon ledde honom ned till skeppen och sade, att hon ville vedergälla honom den guldsömmade kjorteln, som han förut gifvit henne. Hon sjöng därvid:

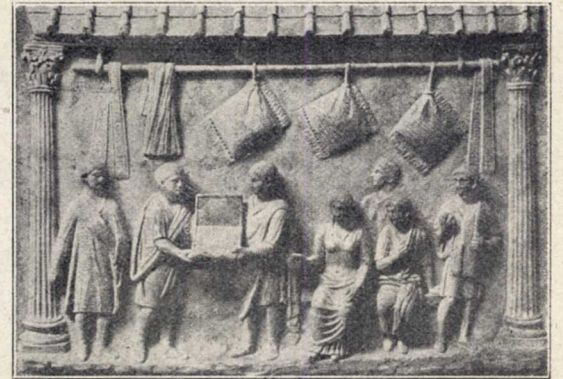
"Dig unnar jag skjortan sida och icke sömmad, men af håren hvitgrå hel är hon väfven.

Under den du ej blöder, ej biter dig svärdsegg i skjortan signad åt store guden."

Vidare säges att Ragnar tog denna signade brynja på och hade stor nytta där af i sina strider.

Sången förmäler, att Ragnars döttrar på en dag förfärdigade det berömda baneret Korpen, som varslade om stridernas utgång. Fladdrade korpen med vingarna, så kunde seger väntas, men hängde vingarna slappt ner, så beredde sig danerna på nederlag.

De textila klosterarbetena hafva med rätta åtnjutit stor berömmelse och säkerligen

Skyllt för broderihandel. Gammalromersk relief.

hafva de utöfvat stort inflyande på bygder som gränsat in till klostren. I Birgittas klosterregler stadgades, att, då systrarna ej voro sysselsatta med gudstjänst eller läsning skulle de sköta handarbete. De fingo ej äga penningar för egen räkning ej heller vidröra hvarken guld eller silfver utom då det någon gång behöfdes vid brodering och då skulle de hafva abbedissans tillåtelse till.

Unga flickor synas hafva fått undervisning i klostreskolor. Man har härom ett vittnesbörd från 1500-talet. Den unge Karine Lykkesdatter lämnade 1529 Rings kloster och om hennes inhämfade färdigheter säger en skrifvelse: "Jomfru Karine har ikke været her uden et Aar, og kan hun godt Linnedsøm og at gøre Halsklæde-Kraver med de smaa Hedne Søm i Render, og veed vel, hvor hun skal fly det baade med aabne Gænge og andre Render imellem. Og kan hun og vel gøre de Edderkoppe-Kraver baade smaa og grove, som hun kan vel selv sige Eder. Og kan hun og virke tre eller fire Sinde; dog kan hun ikke vel kruse eller drage paa Lærred, for hun har ikke draget uden to Kraver. Hun har edun ingen Understandelse deril for hun fanger mere øvet sig derpaa og bliver lidt ældre."

(Forts.)

SVAR

I DEN SENAST INFÖRDA SERIEN frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det bästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "Ebon", hvadan innehafvarinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbeholdande.

Nr 26. Låt henne ett års tid sköta hushållet utan jungfru, endast med en uppapperska, som går från och till och som utför grofsysslorna, så vill jag lofa att hon blir till en belåtenhet därefter, för så vitt det ej är en nervös åkomma. Då tar det bara längre tid. Men husligt arbete i lugn och ro, där er hustru går så mycket som möjligt ensam i köket medan hon verkställer sina sysslor är det absolut bästa botemedlet för henne. Och därtill det billigaste. Till och med behagligaste, när hon bara börjat på med det och fortsatt en tid. Ebon.

Om ni ej vet något skäl hvarför er hustru är öfverspänd och hy-

sterisk, bör ni låta henne undersökas af nerverläkare eller af en gynecolog. Rubbingar i underlivsorganen äro ofta nog orsak till stor nervositet hos kvinnan. Ombyte af vistelseort kan också vara ett verkamt medel. Ett arbete som intresserar er hustru och tar all hennes tid och tankar i anspråk är också att rekommendera. För öfrigt är det svårt att råda så här på afstånd, när man inga detaljer har att hålla sig till. A. F.

Nr 27. Vore det ej bäst att ni vände eder till en uthyrningsbyrå; sådana finnas flera i Stockholm. Se efter i adresskalendern. Sfinx.

Uppgif adress och insänd porto till Iduns redaktion för ett svar. Nr 28. Beskrifningen är ganska omständlig och skulle taga i anspråk rätt mycket af Iduns strängt anlidade utrymme. — Då tiderna äro sådana att det förbjuder sig själft att brygga (ty därtill fordras både kornmalt och råg), torde det ej löna sig att för närvarande orda därom. Vill ni i alla fall ha receptet i fråga, kan ni få eder tillsändt ett sådant. Min adress erhålles å Iduns redaktion. Sfinx.

Nr 29. Om, som ni säger, stora anlag finnas för teckning och målning, kan ni försöka komma in vid Kungl. akademien för de fria konsternas målareskola. I så fall bör ni helst genomgå en förberedande kurs i linearritning och perspektiv. Ansökningar ingifvas till läroverksnämnden, bifogas skolbetyg och betyg från läroverk eller lärare att ni äger erforderlig färdighet i klotritning med skuggning samt i teckning efter landskaps- och figurplan-scher. Egenhändigt utförda teckningar skola bifogas. Sedan får ni inställa eder för profs afläggande, som vanligen äger rum den 26 eller 27 augusti. Sfinx.

Ni bör söka få medel ur Telefondirektör H. T. Cedergrens Uppfostringsfond. Obs! Sökande till understöd skall äga goda karaktärs-egenskaper och stor begäring, helst för visst lefnadskall, samt hafva inhämtat kunskaper motsvarande fordringarna för genomgången folkskola. Ansökan om understöd skall meddelas, i hvilken riktning sökanden önskar utbildas sig och skall åtföljas af här uppräknade handlingar: 1) utdrag af prästbetyg, 2) läkareintyg, 3) skolbetyg, 4) intyg af lä-

rare, husbonde eller annan person om sökandens legäfnings, vandel och ekonomiska förhållanden; 5) uppgift på lämplig person (ej nära anhörig), som, därest sökanden antages till stipendiat, är benägen att vaka öfver hans utbildning och vid anfordran lämna förvaltningen af fonden upplysningar angående stipendiaten och hans arbete, 6) de handlingar, ritningar o. s. v., som sökanden i öfrigt önskar återopa. Därest sökanden fyllt 16 år, bör hans ansökan vara egenhändigt skriven. De under 1) — 4) samt 6) omnämnda handlingar kunna insändas i bestyrkt afskrift. Ansökningarna kunna insändas under adress: »Förvaltningen af Telefondirektören H. T. Cedergrens Uppfostringsfond, Norrlandsgatan 12, Stockholm». A. F.

Nr 30. Bäst att annonsera i Idun och någon daglig hufvudstads-tidning t. ex. Sv. Dagbladet, gärna äfven Sydsvenska Dagbladet Snäll-posten (Malmö). Sfinx.

Nr 31. I Idun för den 3 febr. ser jag ni önskar utbildas eder till hushållerska och att ni nu frågar, hur ni skall göra. Jag har ett råd att gifva eder, och är det som ni själf funderat på att söka till nä-

gon herrgård, ty med den hög och lust ni tycks ha går det nog bra. — Har nu ett förslag att göra eder och det vore att komma till en herrgård i Södermanland och gå under matmors ledning. Har nu hushållerska men skall byta till vären och har just tänkt taga någon mindre skicklig som hade fallenhet och lust för att lära, och då jag själf är fullt hemma i hushållsgrömmålgår det bra. Talar af erfarenhet, ty för 4 år sedan lärde jag upp min första, en synnerligen duktig och vaken flicka, till en skicklig kokerska. Hon är nu hushållerska på egendom i Västergötland. Reflektarar ni å mitt svar, så var god inkom med svar jämte rekommendationer, så skall vidare upplysningar erhållas. Fru S. Y.

Er plan att skaffa er plats vid herrgård är ju bra, gör det ett år, så får ni vara med om så godt som allt, hvad till ett landhushåll hör! Men, om ni endast vill ägna er åt matlagning, så tag sedan plats som icke betalande elev på ett bra hotell. Icke betalande elev får ju med sitt arbete sedan betala sin kunskap, det är därför dessa, som få lära mest. Kan ni och vill ni sen ta ett år vid fackskolan i Uppsala, ja, då kan ni laga mat och kan få den bästa plats. Kivist.

Nr 32. Torde möjligen kunna fås hos doktor Nils Arnoldsson, Sibyllegatan 35, Stockholm.

Nr 33. Hvad ni är barnslig, som har en säker plats i ett arbete som ni känner till och nu vill utbyta detta mot ett nytt, för att först lära på det och sedan förtjäna ert uppehälle därpå. Fast jag i de flesta fall förordar det husliga arbetet, så får jag i detta fall afstå. Ty så lätt går det ej, som ni tycks tro. Men vill ni oundvikligen byta ut kontorsarbetet mot det husliga, så kan ni ju t. ex. genomgå Elisabeth Ostman-Sundstrands Husmoderskurs, som är grundad år 1902. Eller gå genom kursen för unga, bildade flickor, som omfattar 3 1/2 mån. Ny kurs har börjat den 24 jan. d. å. Prospekt och närmare upplysningar på begäran af kursens gifvarinna, Stockholm, Klarabergsgatan 40 5 tr., hiss. Rikstelefon 2035, Stockholms-telefon 9032. Råd gör först, innan ni bestämmer er, med fru Ostman-Sundstrand om saken. Ebon.

Ni har större nytta af praktiken i ett hem än af hushållsskolan. Sök plats som ensam hjälp hos daglig husmor! Om ni ej är alltför bortkommen får ni redan från början någon lön, och under tiden lär ni er så småningom att på egen hand sköta ett hushåll och kan sedan söka en sådan plats. Kivist.

Nr 34. Syster R. tillrådes vända sig till Sv. Turistföreningens byrå, där upplysningar kunna erhållas. Sfinx.

Annonsera i Idun och andra tidningar. Ebon.

Nr 35. När ni kan så mycket, så tag en själfständig plats som husföreståndarinnan, först i ett enklare hem, sedan i ett större. Studera annonserna. I samma nummer däri er fråga stod införd fanns 3 å 4 annonser i Lediga platser, som passade bra för er. Om ni så skref er ansökan lika hurtigt och trefligt som er fråga var stiliserad, så skulle ni säkert få den plats ni sökte. Ebon.

Nr 36. Sök intressera någon läkare (specialist) för edra framtidsplaner. Annonsera också i Idun och några stora dagliga tidningar i Stockholm, Göteborg och Malmö efter en kompanjon med något kapital. Det är alldeles gifvet, att ett dylikt hem skulle ha framtid för sig. Huruvida ni just nu skall kunna sätta upp ett sådant är väl dock tvifvelaktigt. Har ni personligen inga referenser eller kan skaffa er sådana till inflytelserika män eller kvinnor?

Nr 37. Gene Stretton Porter är en amerikansk författarinna, och Ing. Maria Sicks adress är Pile Allé 19, Köpenhamn. Bokmal.

Nr 38. Här nedan några allmänt förekommande medel, som lifligt rekommenderas: 1) Vistas mycket ute och rör på er i friska luften, så att blodet syrsättes och hjärnan stimuleras. — 2) Åt fosforiska ämnen såsom ägg, äpplen, grönsaker o. d. Stora tänkare, Kant, Schiller m. fl. äto mycket äpplen. — 3) Korrigera eder uppmärksamhet, så att ni alltid kan (på grund af en stark viljeimpuls) intressera eder helt för en sak eller ett ämne. Använd edra sinnen, framför allt öga och öra, på ett s. a. s. koncentreradt sätt, då det gäller att taga reda på något, som ni sedan vill minnas. D. v. s. utslut alla yttre eller inre inflytelser, som kunna distrahera, och intressera eder så för en sak eller ett ämne, att det så att säga »brännes in» i edert medvetande. Däligt minne beror på flyktiga varselbifningar. En person med däligt minne har svårt att rikta hela sin uppmärksamhet i en viss riktning. Detta skall bortarbetas, och det går med trägen och daglig öfning. — 4) Företag om mornarna följande öfningar: a. (1:a veckan.) Försök att komma ihåg gårdagens upplevelser. Obs! Börja med kvällens och gå sedan till-

(Forts. å sid. 119.)

Genom dagligt bruk af

"Antisepton" hårvatten

befordrar Ni hårväxten och får ett vackert, mjukt, fylfyllt och glänsande hår. "Antisepton" finnes till salu öfverallt.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkliniken.
R. T. 7025. Slureg. 62, Stockholm.. S. T. 8301.
För behandling af södj- och rörelseorganens skador, sjukdomar, defo rmiteter och funktionsrubbnigar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM.
Behandling af
reumatiska åkommor

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulia, LUND.**

D:r Elin Beckmans Hettluftsinstitut
Barnhusgatan 12.
R. T. 10552. A. T. Br. 4552.
Rådfrågningsstid hvard. 1/3-4.
Behandling medelst hettluft, DIATHERMIE massage och gymnastik af kron. reumatism o. gikt, neuralgier, frostsador (obs. äfven ansiktet) o. börjande ålderdomsbrand.

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik och Massage
Nästa kurs börjar 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
Kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt!
Stockholm. Holländaregatan 3.

GÖTEBORGS ENSKILDA HANDELS-GYMNASIUM
Förmanligaste enskilda handelsläroverk för elever med högre förbildning.
Ettårigt Gymnasium. — Högre Bank-kurs. — Handelskurs.
Begär prospekt!

ROYAL WINDSOR
Det berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. ll. med orden: *Royal Windsor Perfectionne*. — En alljämt slig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 6.50 + porto. Nederlag: **Franska Parfymmagasinet, Holfv., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.**

Majörkan Edmann's
Idéale-crème
dagligen använd gör ansiktshuden mjuk och sammetlen och är säkert medel mot nariga, röda och spruckna händer. Pris 2,50 i Parfym- och Kemikalieaffärer.

Underlifslidande
och dylikt undgås bäst genom lifmodersprutan Nolibor. Pris 20 kr., med båda rören 25 kr. Noliborpulver 5 kr. pr ask. Lifmoderspeglar 3 och 5 kr. Vid köp recept på andra lämpliga lösningar samt anatom. bild. Prislista mot 10 öre från
Carl G. Schröder, Möllvångsg. 53 B, Malmö 7.

Mot grått hår och mjäll.
Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar häravfall och fullständig borttagning mjäll och som i öfver 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malmorgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikstet. Norrviken 14. Pris 5:50 fraktfritt.

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
ZIWERTS' EXTRACT VEGETAL
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kungl. Hoffleverantör
ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.
Återtörsäljare rabatt.

Idun

OUMBÄRLIG

I ALLA HEM!

IDUNS KOKBOK

7:DE UPPLAGAN
PRIS KR. 6:—

Wer sich einen guten Nebenverdienst verschaffen will
durch leichte Vertretung, welche dauernd ohne Kosten und Risiko mit täglichem Nutzen von 5—10 Kronen zu übernehmen ist, der melde sich sofort. Briefe befördert **C. F. Bartels**, Amsterdam, Holland, P. C. Hoofstraat 122.

Önnestads Kvinnliga Folkhögskola med afdelningar
(nära Kristianstad)
20 april—20 augusti. Valfritt 3 eller 4 månader fr. 20/4.
Folkhögskola Afd. VI Allmänbildande ämnen:
Naturkunnighet samt historisk och geografisk undervisning, modersmål, litteratur, samhällslära, hälso- och sjukvårdslära m. m. Praktiska ämnen: kvinnl. slöjd, knyppling, enkel väfnad och konstväfnad, äfven gobelin-, linne- och klädsömnad samt gymnastik. I 4:e månaden matlagning och konservering. Inga särskilda förkunskaper utöfver folkskola.
Afd. VII Landthushållnings- och husmodersskola
helst med kraf på något vidare förkunskaper än folkskolans. Förutom i allmänbildande ämnen undervisas i: huslig ekonomi, barnavård och uppfostran, hälso- och sjukvårdslära, samaritkunskap, hemmets skötsel, husdjurs skötsel, mjölkhushållning, trädgårdsskötsel, konservering och fruktanvändning m. m. (Obs. Särskild betydelse för dyrtiden.) Teoretisk undervisning meddelas å afdelningarna hufvudsakligen genom föredrag. Billiga omkostnader, bästa utrustning och undervisning, inackordering vid skolan, friplatser och stipendier af statsmedel åt mindre bemedlade 15 å 25 kr. pr mån. Lämplig förbered. för inträde vid lärarinneseminarier, fackskolor för huslig ekonomi, sjukvård m. m.
Illustr. prosp. mot porto gm rektor Yngve Melander, ÖNNESTAD.

Fröknarne Kugelbergs
Konvalescenthem för Barn,
OLOFSFORS, Dala-Husby.
Referenser: Doktor Erik von Bahr, Uppsala. Prospekt sändes på begäran. Postadress: Olofsfors pr Dala-Husby. Rt. Dala-Husby 8.
Karin och Ulla Kugelberg.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
11:te kursen den 1 apr.—31 okt. 1918. Ett par stipendier utdelas. Prospekt och ref. på begäran. **Lilje Landgren, Märta Philip.**

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

Arvika: Arvika Tidning.	Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Avesta: Avesta-Posten.	Malmö: Skånska Aftonbladet.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Borås: Borås Tidning.	Mora: Mora Tidning.
Eksjö: Eksjö-Tidningen.	Norrköping: Östergötlands Dagblad.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Falun: Falu-Kuriren.	Oskarshamn: Oskarshamns Tidningen.
Gefle: Gefle-Posten.	Sköfde: Skaraborgs Läns Annonssblad.
Halmstad: Hallandsposten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Uddevalle: Bohuslänningen.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Höganäs: Höganäs Tidning.	Uppsala: Tidningen Upsala.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Visby: Gotlänningen.
Kelmar: Barometern.	Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Växiö: Smålands-Posten.
Karlstad: Karlstads-Tidningen.	Ystad: Södra Skåne.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Örebro: Örebro Dagblad.
Kristinehamn: Ansgarii-Posten.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Östersund: Jämtlands-Posten.
Linköping: Östgöten.	Östhammar: Östhammars Tidning.

Willys-Overland

TRADE MARK REG

Automobiler

tillverkas i följande modeller:

4-cyl. 25 hkr. 2 och 5-sitsiga
4-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 45 hkr. 6-sitsiga och

försedda med karosserier av olika slag och elegans. *Avtagbara Limousiner, Kupéer och Turistvagnar.*
Overland-bilarna äro lätta och kraftiga, detta innebär liten bränsleåtgång och litet gummslitage.
De kunna köras med bensin, bensol eller träsprit och hava alla *Elektrisk start* och *belysning*, vilket numera är absolut tillförlitligt.
Willys Overlands fabrikation är 200,000 kompletta automobiler per år.
Denna sorts massfabrikation innebär, förutom materialkontroll och absolut passande reservdelar, *billigt pris, d. v. s. valuta för pengarna.*
Automobiler finnas på lager hos ensamförsäljaren för Sverige,

RICH. F. BJÖRKMANS
MOTOR A.-B.
STUREGATAN 36 - STOCKHOLM

The Willys-Overland Company, Toledo, Ohio, U. S. A.
Tillverkare af Overland automobiler och lätta lastbilar

Kvinnliga Trädgårdsskolan

vid Önnestads Folkhögskola och Landtmannaskola (nära Kristianstad) börjar ny kurs 15 mars; fortgår till 15 oktober. — Praktisk och teoretisk undervisning genom bästa instruktis och lärarekrafter. Lämplig för hemmens behöf ej minst i nuvarande dyrtid samt för själf-försörjning. Bästa aflönade platsutsikter efter genomgång. Genom trädgårdsområdenas nytvädning synnerligen instruktiv undervisning. — Konserveringskurs! — Några friplatser beredas obemedlade.
Prospekt genom rektor Yngve Melander, Önnestad.

HVILKEN välisiterad familj i öst- termalmstrakten skulle vilja ge tvenne välartade läroverksföressor varm frukost. Svar till »Tacksam, ensam moder», Iduns exp.	Platsförsäljare sökas åt »REKLAMTRYCKERIET» Tyringe.
--	--

FRIEVEVER mottagas vid Östergöt-
lands Läns Hemslöjdsförenings Väf-
anstalt i Linköping. God praktik.
Anmälningar och förfrågningar sän-
das under adress: Hemslöjden, Lin-
köping.

NÅGRA STYCKEN FLICKOR få i
sommars lära sig trädgårdsskötsel
mot en afgift af 60 kr. i mån.,
husrum och kost inberäknadt. Nä-
mare upplysningar lämnas af G. van
der Hagen, Järna.

ENSAM HUSTRU OCH MODER frå-
gar om det finnes någon god familj,
som af kärlek vill taga hennes
andra barn som eget, hvilket väntas
i slutet af april. Svar bedes vän-
ligen till »M. H. april», Iduns exp.

**En liten väl upparbetad
damfrisering**

med fin kundkrets öfverlätes den 1
maj eller 1 juni mycket billigt. Svar
till »Damfrisering», Eksjö p. r.

Ett parti Stora La- vendeltvålar

— Hylin & C:o fabr. —
utförsäljes till förbrukare till kr.
8:70 pr kartong om 3 st. pr st.
3:— (fabrikpris kr. 4:—).
FARGHANDELN,
Kungsgatan 92 och Drottninggatan 93.

Såpa.

Min Kali-Natronsåpa lämnar ett
enastående godt resultat utan att
angripa kläderna. Dubbelt så dryg
som annan såpa. Expedieras i för-
packningar om 10 kg. å 3:50 pr kg.
Förse Eder i tid! E. Kellin, tel. 516.
Kemisk Tvättanstalt, Eslöf.

Skånska Handelsbanken.

Fonder 34,000,000 kronor.
Stockholmskontor: **Arsenalsg. 9.**
Filialer: { **Södermalmstorg 8.**
 Sturegatan 32.

**Emottager värdehandlingar
i öppet eller slutet förvar.**
Fondavdelning. Kassafack.

*Idun utgifves denna vecka
i A och B.*